

ISFLAKET

Polarmagasin frå Ishavsmuseet. Nr. 3— 2024 26. årgang kr. 90,-

Våre ishavsviser:

Norrøna-visa

Harpen jeg stemmer og synger en sang,
hør på og syng med om du vil.
Men sangen kan kanskje bli eder for lang,
men jeg skal ei løgn legge til.

Anledningen kaller tilbake især,
den nittande april i år.
Vi måtte forlate den vi hadde kjær,
en reise for Grønland at gå.

Når befal og mannskap var tretten i tal,
da falt ikke tiden oss lang.
Men avskjedens time, de dansendes sal,
i tankene kom mang en gang.

Sangen den kaller tilbake den stund,
vi slektninger og venner forlot.
Men korsets to farver i blodrød bund,
det gav oss et varmere blod.

Kommando blev given, i stillhet og ro
forlot vi den lystige havn.
Og skipet det seilte, i kjenner vel jo
«Norrøna», det prektige navn.

Nu seiler vi lystig, thi vinden var god,
mens vi over bølgene for.
Og manet vår tanke fra sommer og sol
alt opp til det iskolde nord.

Uhindret vi seilte ti dager- og tre,
den fjortende dagen opprant
i isen til like en seiler fikk se,
hans mål var det isfulle land.

Derefter blev veien besværlig at gå,
når stormen og sjøen brøt frem.
Innesperret i isen en uke vi lå
før vi fikk nu seile igjen.

Således rant tiden og ukene hen
til «Sleipner» i selskap vi fikk.
Da seilte vi gjennom ismassene frem
så stykker av baugen utgikk.

Ennu blev veien besværlig at gå:
Thi stormene rasende titt.
Og fare mot fare for øynene lå,

men tilykke vi alle ungikk.

Nu var det på tide vi landet fikk se.
Thi modet det tapte hver mann.
Vår kaptein han lod ei sit mod falle ned
det hadde han prøvet en gang.

Når landet vi hadde, og målet var endt
da vende og lykken sig om.
Thi selv om vår tanke til Grønland var vendt,
så skulde skjebnen ved målet bli bom.

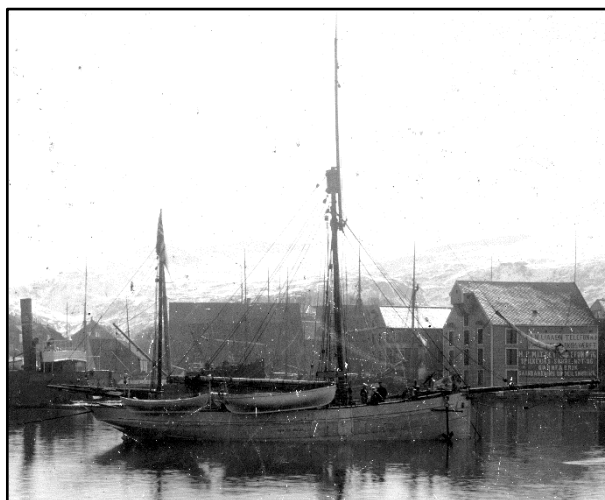
Aldrig i verden av minne det går,
det var jo en sørgelig stund.
Oppskrive vår lidelse ei jeg formår
det forklarer jo bedre vår mund.

Ulykken oss ramte en halv mil fra land
der knustes «Norrøna» blant is.
Vår redning til «Sleipner» tilskrev jo hver mand
som var tilredt på ynkelig vis.

Således vår redning, et svigtende håp
til «Minna» og «Havfruen» kom.
De mottok oss vennlig, forsultne og våt'
og mettet vår hungrige munn.

Tilslutt vil jeg takke mannskap og befal
som førte oss skibbruddne hjem.
En takk til vår kaptein som er fra den dal
hvor hans lykke må blomstre igjen.

Enhver som vil vite hvem visen har gjort
og lyst til at høre hans navn.
Da visen blev skrevet jeg flyttede det bort
til versenes yderste rand.

«Norrøna» forliste 19. juli 1901 ved Grønland

Meir last

Ein av dei kjende ishavsskipperane i bygda var av det litt romslege slaget. No låg han med skuta si i Tromsø og venta på leidebrev, fangstløyve for fangst i Kvitsjøen, i lag med mannskapet sitt. Som vanleg var, sat dei på Ølhallen for å få tida til å gå, som dei sa.

Ut på kvelden, etter at promillen var på stigande, ville ein av mannskapet "hjelp" skipperen med å finne eit kvinnfolk til han so han fekk gjere sjøklart. Han kom over ei stillferdig dame bakarst i lokalet som var villig til å hjelpe til. Skipperen tok henne med i småskogen litt opp i gata, fekk av seg kleda og sette i gang. Still som ho var så meinte skipperen at han måtte no seie noko for å få praten i gang.

"Nå, ka du seie, du he vel ikkje hatt så tung dekkslast på deg før du?"

- "Nei, æ har nok ikke det, men æ sku ønska at æ også hadde litt meire last ned i rummet...!"

**

Hole Severin

I messa på Polarbjørn, som ligg og levera selskinn ut på Storebuda, sit karane og et middag. Det var potetball med flesk og saltkjøt. Hole-Severin sit og skrønar frå Amerika. Han hadde vore djupvannsseilar der. Smekk sit og høyrer på, men trur no berre så måteleg på det han høyrer.

Hole-Severin fortel om eit ofseleg stort hønseri han skal ha sett der borte.

«Ja, kor stort det var då??» ville Smekk vite. Hole-Severin fortel at det var so stort at i eine enden låg ein båt og lossa kylling, og i andre enden låg der eit lastebåt og lasta egg!

Då svelg Smekk rongt og får eit kjøtbein i halsen. Han vert blå, og to mann ber han ut og legg han på luka og får omsider beinet laust. Berre Holen merkar ingen ting, han skrønar vidare....

Innhald

Karl Norbeck	side 4
Vraket av «Quest» er funne	side 12
Frå arkivet	side 17
Lov og rett i Sidney	side 23
Som brødre vi dele	side 26
Eit 100 års minne	side 30
Kongens medalje til Willy	side 33
Dagbok Hallvard Devold	side 35

ISFLAKET

Polarmagasinet utgitt av Ishavsmuseet og Ishavsmuseets Venner.

Adresse: Ishavsmuseet, Brandalsvegen 28, 6062 Brandal

Tlf. 95 11 76 44

Redaksjon: Webjørn Landmark, redaktør og oppsett. webjorn@ishavsmuseet.no

Opplag 800. Årskontingent / abonnement kr. 400,- fritt tilsendt. Bedrifter kr. 750,-

www.ishavsmuseet.no

www.facebook.no/aarvak

Forsidefoto: «Norsel» i Austisen 1984. Foto frå Erling Sverre Nordøy

ISSN 1891-9480

KARL NORBECK: Fascist, sterk mann, meisterbrytar og sirkusdirektør – med eiga ishavsskute.

Av Magnus Sefland

Grunn til det følgjande er arkeolog Jan Ingar Thon sin artikkel i *Aftenposten Historie* nr 4/2024: ‘Fascisme og sirkus med den nasjonale legion’.

Fascisme, bryting og sirkus har tilknytning til sirkusdirektør Karl Norbeck. I åra 1927 og 1928 var Norbeck ein meir eller mindre sentral person i Den Nationale Legion, ei spontan nasjonal-konservativ rørsle rundt stortingsvalet i 1927. Men i Thon sin artikkel er det ikkje nemnt med eit einaste ord at Karl Norbeck i desse åra også stod som eigar av ishavsskuta MS *Polarbjørn* (bygd i Narvik i 1919).

Cirkusdirektør Norbeck. Foto Narve Skarpmoen
Bilde er henta frå Nasjonalbibliotekets bildesamling.

***Polarbjørn* sine skiftande eigarar:**

Polarbjørn skal opphavleg vore planlagd for turistprega fart på ishavet. Der dei fleste ishavsskuter hadde opne gangar på begge sidene av caisinga, hadde *Polarbjørn* utvendige lugarar med lysventilar for utsikt. Mellom caisinga og dei utvendige lugarane var ein gjennomgåande gang i skuta si lengderetning.

Skipsbyggjar Nils Jakobsen i Narvik – far til flygarpioneren Giske Jakobsen - vart sjølv ståande som hovudeigar og disponent av skuta dei første åra. Tingaren makta ikkje å betale skuta fullt ut.

Deretter var det kortvarige eigarforhold, med fleire tvangsforretningar, før nye eigarar kom inn i bildet: Sandnessjøen Privatbank (med Jan Knoph i Tromsø som disponent for skuta); Einar Amundsen i Ålesund; nemnde Karl Norbeck i 1926-28; Johan Thorvik i Ålesund.

I den tida Nils Jakobsen og Sandnessjøen Privatbank stod inne for *Polarbjørn*, vart skuta brukt i fraktfart på kysten og for Store Norske Spitsbergen Kulkompani på Svalbard. I tillegg eit par ekspedisjonsturar til Frans Josef Land og Novaja Semlja, ein av dei for britisk forskning. Ein annan ekspedisjon til same området var for den norske etnograf og oppdagingsreisande Adrian Jacobsen frå Troms. Etnografen budde i lang tid i Tyskland og samarbeidde med blant andre Hagenbecks dyrepark i Hamburg.

Det året Einar Amundsen (‘Kafe-Amundsen’) i Ålesund åtte skuta, var ho på ein torsketur til Vest-Grønland, med Johan P. K. Olsen som skipper. I tida Johan Thorvik åtte skuta, vart ho brukt til selfangst, sildefiske og fraktfart.

Den stadige skiftinga tyder på at skuta ikkje var nokon økonomisk suksess for eigarane. I 1930 overtok Peter S. Brandal og Martin Karlsen i Brandal. Med det fekk skuta stabile eigarforhold. Forfattaren Trygve Nordanger karakteriserte Brandal/Karlsen si overtaking av *Polarbjørn* som eit ‘gullkjøp’.

Polarbjørn vart brukt til ei rekkje vitskaplege ekspedisjonar til Nordaust-Grønland på 1930-talet. Brandal/Karlsen overtok skuta om lag på

«Polarbjørn» på selfangst i tida Johan Thorvik var reiar. Foto Peder Åkre frå Anny Bjørke.

same tid som usemja om råderetten over Aust-Grønland var på det mest tilspissa. Til den norske ekspedisjonen til Nordaust-Grønland i 1932 vart skuta ombygd. Den opne brua vart innebygd til styrehus, og skuta fekk sterkare hovudmotor og større skorstein.

I 1938 var skuta med på starte norsk selfangst i moderne tid ved Newfoundland. Under andre verdskrig var skuta i Amerika i charter for det amerikanske militæret. Skuta forliste på fangstfeltet ved Newfoundland i 1949 etter ein brann som starta i maskinrommet.

Karl Norbeck (1867-1939):

Fødd på Jessheim i Ullensaker. Foreldra var Marthe og Christoffer Norbæk. Faren var gardbrukar, vognmann og skysskar. Frå barndommen vart Karl vand med dyr – og glad i dyr.

Karl var ein uvanleg velvaksen og veltrent, sterk mann – ‘en bredskuldret kjempe’. Som ung reiste han til sjøs. Han slo seg ned i USA i 1887 og livnærte seg først som matros på rikfolk sine lystbåtar i sommarhalvåra og som bygningsarbeidar i vinterhalvåra.

Seinare livnærte han seg som ‘sterk mann’; boksar, vektløftar, brytar og brytetrenar og gruvearbeidar. Det vart fortalt at han kunne klemme femøringar saman og rive over to kortstokkar på langs. Han kunne dei fleste av atletsportane sine knep og triks. Men han hadde ikkje rykte på seg for å vere slåstkjempe eller brutal. Tvert imot: han gjekk for å vere snill og hjelpsam. Frå barndommen var han vand med hestestell og dreiv også med hesteal og travløp. Han var opptatt av å handsame dyra fint.

I 1895 kom han tilbake til Norge. Og livnærte seg vidare som ‘sterk mann’: bryting, boksing og vektløfting, og trenarverksemd i desse disiplinane. Han la vekt på helsesam livsførsel, og han var motstandar av bruk av tobakk og brennevin.

I 1904 kjøpte Norbeck eit svensk sirkus som hadde gått konkurs. I åra 1905-1929 dreiv han Cirkus Norbeck både i hovudstaden og på turnear. Turneane gjekk i Oslofjord-området og mot Sørlandet, med forestillingar blant andre i Skien. Han prøvde seg også i både Kristiansand og Stavanger. Men begge dei stadane vart han nekta tilgjenge – til fordel for utanlandske sirkus.

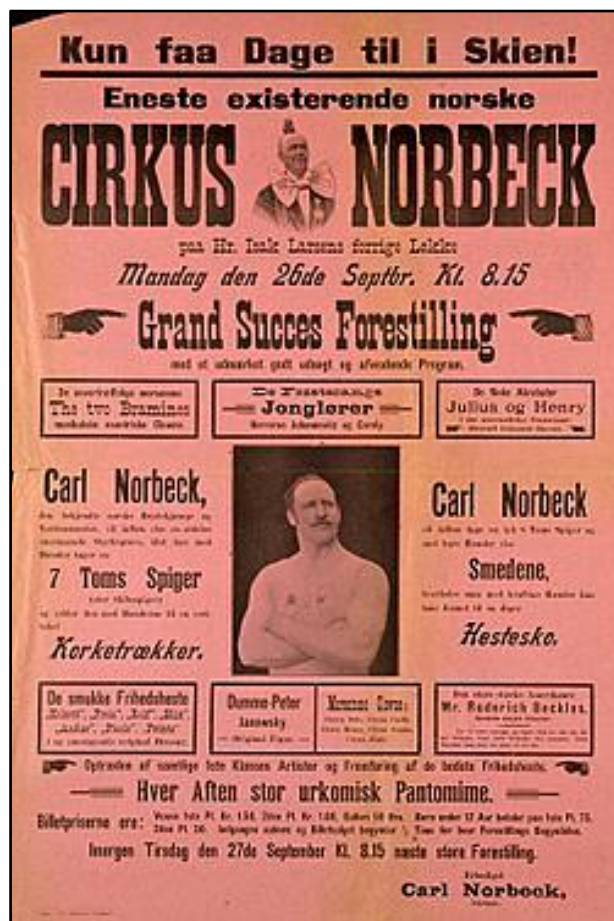
ill Karl Norbeck, Oslo museum

På turneane var han i stor grad avhengig av sjøverts transport. Han skal visstnok ha prøvd seg også nordafjells. Informasjon om det er svært sparsam. Men under fart over Hustadvika i dårleg ver skal det ha vore vanskar med å halde sirkushestane i ro. (Det er ikkje kjent at *Polarbjørn* var inne i bilde ved den transporten).

I Kristiania/Oslo hadde Norbeck sirkusteltet på den sentralt plasserte 'bestefarstomta': Stortingsgata 28. Seinare vart der reist eit forretningsbygg på tomte, omkransa av blant andre Abelhaugen, utanriksdepartementet, Nationaltheatret og Nationaltheatret stasjon.

Sirkuset skal på det meste ha omfatta rundt 50 personar og 20 hestar. Norbeck inviterte gjerne sterke personar blant publikum til brytekamp i manesjen. Sirkuset skal, etter rykta, også hatt ville dyr. Ein gong skal ein brunbjørn (mest truleg ein bjørnunge) ha tatt laust mot tribunen og skapt panikk. Norbeck skal sjølv ha sprunge etter, fanga bjørnen med eigne hender, bore dyret med seg tilbake til manesjen og bunde det fast.

Karl Norbeck dreiv Cirkus Norbeck gjennom skiftande tider. Åra under første verdskrig var blomstrande oppgangstider i økonomien. På 1920-talet vende økonomien til krise. Norbeck

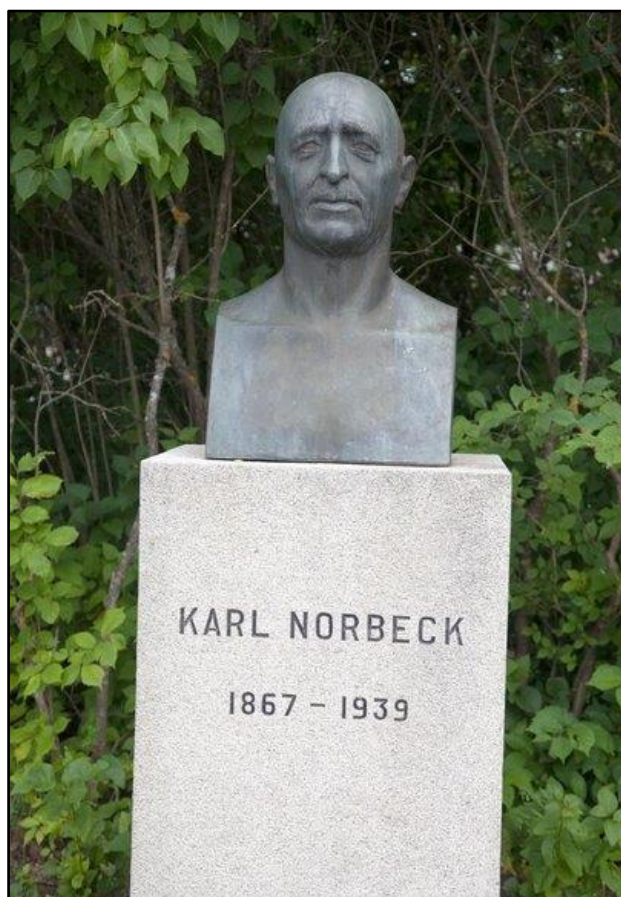
Plakat frå Cirkus Norbeck henta frå Wikipedia.

heldt sirkuset i drift til 1929, sjølv om 1920-talet var ei tid med økonomisk uro.

Norbeck var nært knytt til heimbygda på øvre Romerike og gav betydelege ytingar til Ullensaker Idrettslag. Han skal i 1932 ha gitt 10 000 kroner til bad og klubbhus ved Jessheim gamle stadion. Seinare vart det reist ei byste av Karl Norbeck på Jessheim. Ein veg på Jessheim har fått namnet 'Karl Norbecks veg'.

Om sitt politiske syn skal Karl Norbeck ha sagt følgjande: '--- Jeg skulle ønske jeg fikk regjere Norge i tre år. Da ville jeg sette 25 mann i Stortinget, virkelige norske nordmenn og mannfolk. Da skulle det bli vei i vellinga! ---'. (Thon).

I seinare tid har somme tatt til orde for å fjerne bysta av Norbeck – på grunn av hans fascistiske haldningar. Så vidt vi veit står bysta der framleis.

Byste av Karl Norbeck på Jessheim.

Nasjonal-konservative grupperingar:

Den russiske revolusjonen i 1917 og framveksten av den politiske og faglege arbeidarrørsla i Norge la grunnlag for framvekst av ei rekkje nasjonal-konservative grupperingar som motvekt. Tidleg på 1920-talet hadde Arbeidarpartiet si mest radikale tid, knytt til det kommunistiske styret i Russland. Dette gjorde at mange i politiske og militære krinsar var redde for at kommunistisk revolusjon skulle breie seg også til Norge.

I dei nasjonal-konservative grupperingane som oppstod som motvekt mot den politiske radikaliseringa, var det eit ønskje om ein 'sterk mann' på toppen av samfunnspyramiden. Ei slik gruppe var Fedrelandslaget, der tidlegare statsminister Christian Michelsen og polarforskar Fridtjof Nansen var medlemmer. Blant anna kom det framlegg om Nansen som statsminister, men det var det ikkje parlamentarisk grunnlag for. Ein av dei som stilte seg negativt til tanken om Nansen som

statsminister, var høgreleiar Carl Joachim Hambro, med sin kjende uttale: '*--- Vi kan ikke gjøre en hvilken som helst skiløper til statsminister. ---*'. (Thon).

Før stortingsvalet i 1927 oppstod det ei laust organisert gruppe under namnet Den Nationale Legion. Gruppa hadde ikkje nokon partiorganisasjon eller partiprogram. Det heitte seg at gruppa ville '*stanse det kommunistiske opvigleri, forhindre at barn og ungdom opdrages til hat mot sitt herlige fædreland, umuliggjøre det planlagte røde kup, gjenreise det nationale samfundsliv, gjenreise vort forsvar og den nationale disiplin*'. (Wikipedia).

Dette ville gruppa oppnå ved å avskaffe Stortinget og parlamentarismen og setje inn ei diktatorisk regjering. Visstnok etter mønster av Italia sin fascistdiktator Mussolini.

Ein slags leiar i gruppa var direktør Karl Meyer, ein svoger til den heller radikale forfattar Helge Krog.

Første offentlege møte i gruppa var i mai 1927. I kunngjeringa av møtet heitte det at 'kommunistar frabedes' og at uro ville det bli slått hardt ned på. Det siste sorterte under ein i dobbel forstand 'sterk mann': Karl Norbeck. Og han utførte sine oppdrag til gagns.

Ein av kritikarane mot gruppa var forfattaren Sigurd Hoel, forfattarkollega og i stor grad meiningsfelle med Helge Krog. Hoel deltok som tilhøyrar på eit møte. Han vart med rette oppfatta som kritisk motstandar mot gruppa og var derfor uønskt på møtet. Norbeck tok Hoel under armen og bar han ut frå møtet. Ein annan som visstnok skal ha fått ei 'lusing' frå Norbeck, var ein ung Einar Gerhardsen.

Som del av programmet deklamerte skodespelaren Egil Eide teksten til '*Ja, vi elsker*' – eit mottrekk mot den sosialistiske '*Internasjonalen*', som vart nytta som markør i radikale krinsar. Under deklameringa av '*Ja, vi elsker*' slo lyden frå høgtalaren tilbake, til tydeleg plage og irritasjon for Eide. Då han var ferdig, gav han spontant frå seg ei irritert

kraftsalve: ‘*Fy for faen som stemmen slår mot meg fra det fordømte anlegget!*’ – Dette før nokon ansa på å slå av mikrofon og høgtalar. Det som gjekk ut over høgtalaren før nokon oppfatta situasjonen og nådde av-knappen, var teksten til ‘*Ja, vi elsker*’ – pluss eit irritert og ektefølt ‘*fy for faen*’. (Thon).

I det heile tatt: Rundt Karl Norbeck og Den Nationale Legion var det sirkus - både slik og sånn. Ved valet i 1927 fekk Den Nationale Legion støtte frå 0,1 prosent av veljarane og ingen mandat på Stortinget. I 1928 vart gruppa avvikla. Leiaren Karl Meyer skal ha sagt offentleg at han aldri meir skulle blande seg inn i politikk.

Den Nationale Legion hadde to aktive år i 1926 og 1927. Då gruppa ikkje fekk noko gjennomslag ved stortingsvalet i 1927, gjekk gruppa i oppløysing i 1928. Somme av personane søkte tilhald i andre parti med eit visst konservativt forteikn: Høgre, Bondepartiet og Frisinnede Venstre.

Norbeck melde seg ut av Den Nationale Legion. I 1931 gjekk han inn i ein høgreorientert organisasjon som under skiftande namn var meir orientert mot tysk nasjonalisme enn mot italiensk fascisme. Der var han passiv medlem. Norbeck døydde i 1939 og opplevde ikkje at Norge vart hærtatt av tyske styrkar i 1940.

Den Nationale Legion vart oppløyst fleire år før nazistane kom til makta i Tyskland i 1933 – og Vidkun Quisling skipa sitt norske naziparti Nasjonal Samling. Nazipartiet ser ikkje ut til å ha overtatt særleg mykje av restane etter Den Nationale Legion.

MS *Polarbjørn* i Karl Norbeck si eige:

Det finst sparsomt med opplysningar om kva *Polarbjørn* vart brukt til i tida i Norbeck si eige. Eigaren sine idear om bruk verkar tilsvarande luftige.

Norbeck kjøpte skuta frå Einar Amundsen i februar 1926 og fekk henne fiskeriregistert i Oslo med merket O 37 O. Norbeck åtte skuta nær to år, til han selde henne til Johan Thorvik i Ålesund i januar 1928.

*Til rors på «Polarbjørn», mest truleg i 1928.
Foto Peder Åkre frå Anny Bjørke.*

I Norbeck-tida var skuta to turar i Vestisen: 1926 og 1927. Vi har ingen sikre haldepunkt for at Karl Norbeck sjølv var med på nokon av vestisturane. I det mest aktuelle tidsavsnittet i 1927 var Norbeck blant anna opptatt med å vere myndig og handlekraftig ordensvakt på Den Nationale Legion sine offentlege møte.

I 1926 skal *Polarbjørn* ha hatt med skipsmannskap på 21 mann og seks (venteleg pengesterke, betalande) ekspedisjonsdeltakarar. Skipper var Harald Horntvedt (1879-1946) frå Sandefjord. Horntvedt var i 1927/28 skipper og ekspedisjonsleiar på ekspedisjonen med DS *Norvegia* (ex *Vesleper* (1919), seinare *Kvitøy* av Vartdal) til Antarktis. Det var den ekspedisjonen som 01.12.1927 annekterte Bouvetøya for Norge.

I 1926 kom *Polarbjørn* tilbake frå Vestisen med ein fangst på 740 sel. Ingen levande polare dyr. Derimot hadde skuta fått øydelagd propellen i isen og må ha tatt seg heim ved hjelp av segla. I Harstad fekk skuta ny propell.

«Polarbjørn» med god dagsfangst sel, truleg 1928. Foto Peder Åkre frå Anny Bjørke.

Om vestisturen 1927 heiter det at skipper var Hans Furland og at skuta kom heim med 2400-2500 dyr. Lasten skal ha vorte lossa i Ålesund. På heimturen frå Vestisen skal skuta ha vore inn om Jan Mayen og tatt med heimover to overvintrarar.

Hausten 1927 skal *Polarbjørn* ha lege i opplag i Mauseidvåg ei tid, fram til salet til Johan Thorvik i januar 1928.

Karl Norbeck sine motiv for å overta MS *Polarbjørn*:

Det var stor interesse for kva Norbeck ville bruke skuta til. Oslo Aftenavis spurde Norbeck direkte i 1926. Intervjuet vart gjengitt nesten ordrett i ei rekkje aviser landet rundt. Her eit utsnitt av Norbeck sine svar, gjengitt etter Ottesen:

‘--- Det er egentlig ikke jeg som står for turen, men noen amerikanske venner, mangemillionærer fra New York. --- vi akter oss på en lengere ekspedisjon til nordishavet og derfor har jeg til ferden innkjøpt den prektigste ishavsskute som flyter på vannet. ‘*Polarbjørn*’ ligger nu i Ålesund og skal undergå en

gjennomgripende ominnredning for å passe til vårt formål. --- Hovedformålet med vår ekspedisjon er å fange dyr og bringe dem levende tilbake. Vi skal fange selunger og hvalrossunger og især sjøløveunger. Skipet blir innrettet til å ta imot levende dyr. Vi begynner straks å dressere dyrene om bord og til sist vil vi ha et helt menageri om bord ---’.

Det siste kan tyde på at nokon har tenkt i retning av dyrehage og/eller sirkus.

På spørsmål om kva sel- og sjøløveungar skulle forast med under vegs, fortalde Norbeck at dei skulle ha med to mjølkekyr frå Ålesund for mjølk til sel- og sjøløveungane. (Ottesen).

Kufor under vegs på ekspedisjonen vart det ikkje sagt noko om. Heller ikkje noko om korleis krøtera skulle plasserast om bord – og heller ikkje noko om korleis nokon kunne få til å mjølke dei i sjøgang.

(Etter opplysningar frå leksika lever sjøløver langs kystlinjene i Stillehavet. Dei skil seg frå pelsselar blant anna med at dei har tynnare pels. – Truleg lite av slike dyr i Nordishavet).

Norbeck fortalde også at dei ville inn til kysten av Grønland for å fange levande moskusdyr. Dette ville ha vore meir realistisk – så langt det gjald kalvar: på 1920-talet var fleire sunnmørsskuter inn til grønlandskysten. Der skaut dei vaksne dyr og tok vare på kjøtet – og tok levande kalvar med heim og selde dei til dyrehagar i Europa.

Norbeck gav derimot optimistisk uttrykk for at han ville fange levande, vaksne moskusoksar: ‘-- som gammel bryter skal jeg nok ta tyren ved hornene, jeg ---’.

Det er ikkje kjent at det vart gjort slik landgang på Aust-Grønland på nokon av dei to turane til isen. Tilbake frå turane hadde *Polarbjørn* – så langt vi veit - ikkje med nokon levande dyr.

Norbeck sine tankar og uttaler om formål og bruk av *Polarbjørn* framstår som så luftige og urealistiske at det - slik det vart forklart - knapt kunne takast på fullt alvor. Alt i alt framstår vel foretaket som eit heller urealistisk prosjekt – eit ‘sirkus’, sett i gang av folk med mykje pengar og mindre innsikt. Med Karl Norbeck som norsk kontaktperson. Norbeck karakteriserte amerikanarane som leigde *Polarbjørn* som ‘raringar’. Dermed distanserte han seg sjølv litt frå dei meir vidløftige sidene ved prosjektet.

Vestisturane med *Polarbjørn* gjekk føre seg på den tid det stod strid om råderetten over Aust-Grønland. I den striden var dei nasjonal-konservative norske kreftene ein del av det politiske spelet. Lite tyder på at vestisturane med *Polarbjørn* i 1926 og 1927 – med høve også til landgang på grønlandskysten – hadde noko å gjere med den pågåande usemja om råderetten over Aust-Grønland.

***Polarbjørn* – sirkusbåt?**

Ofoten Tidende i Narvik var ei av avisene som viste interesse for Norbeck og hans bruk av *Polarbjørn*. Naturleg, ettersom *Polarbjørn* vart bygd nettopp i Narvik. Avisa brakte 02.03. 1926 ei kort melding om at *Polarbjørn* var seld (frå Einar Amundsen) til sirkusdirektør Karl Norbeck.

Avisredaksjonen ymta gjennom overskrifta om at *Polarbjørn* kunne kome i bruk til å transportere Cirkus Norbeck rundt langs kysten. Norbeck hadde allereie prøvd seg med sirkusframsyningar på Sørlandet og Vestlandet – avhengig av båtskyss. Tanken om at *Polarbjørn* kunne brukast til slik transport, er snublande nær. På 1950- og -60-talet reiste Circus Løwe rundt på Vestlandet med ei frakteskute. Men vi har ingen sikker dokumentasjon på at *Polarbjørn* kom i bruk til slikt formål.

Sekstiårsfeiring – kanskje litt sirkus der også:

I 1927 fylte Karl Norbeck 60 år. I høve dagen ser det ut til å foregått ei frodig feiring av jubilanten. Med eit preg av sirkus, hest og ishav. Møre Social-Demokrat – som ut frå avisnamnet truleg stod Norbeck politisk heller fjernt – hadde 06.07.1927 følgjande oppsett om jubileumsfeiringa på Jessheim – med ein svært spesiell meny:

‘--- Karl Norbeck hadde i anledning sin 60 aars dag indbudt en del av sine mange venner til fest i Idrættens hus forleden.

Jubilanten blev overrakt en stor sølvpokal fylt med de deiligste blomster fra personalet. Fra venner ved Jessheim blev han overrakt et blomsteglas av sølv fylt med roser.

Der indløp en række telegrammer fra alle verdens kanter og taler og hurraer vilde ikke ta nogen ende.

Vi gjengir spiseseddelen nedenfor:

Sveperap-suppe av dresserte okser.

Avkokt sælhund fra M.s. «Polarbjørn» fanget i Nordishavet 20. juni 1867.

Gammel dressert gampefilet fra cirkus i Norge.

Louise & Karl Norbechs medbrakte is fra 76 gr. nordl. bredde.

Havre, kaffe, gaa væk.

Sørpe med tilbehør---’.

Vi tvilar ikkje på at jubileumsfeiringa var eit lystig lag. (20. juni 1867 var Karl Norbeck sin fødselsdato. Formuleringa 'gaa væk' er truleg ein variant av 'kaffi avec').

Ny eigar og ny heimehamn:

Frå januar 1928 var *Polarbjørn* i eige hos Johan Thorvik i Ålesund. Skuta fekk då fiskeriregistreringa M 148 A. Dette året – 1928 – var skuta først på selfangst i Kvitsjøen, deretter på sildefiske ved Island og mot hausten i fraktfart til Sør-Sverige og Tyskland.

REFERANSAR:

Informant: Einar J. Olsen.

Aviser:

Romsdals Amtstidende 08.02.1926.
Østlands-Posten 08.02.1926.
Ofotens Tidende 02.03.1926.
Harstad Tidende 13.02.1926.
Søndmørsposten 02.02.1926; 30.04.1926.
Møre Social-Demokrat (den seinare Sunnmøre Arbeideravis) 06.07.1927.

Tidsskrift: Thon, J. I. 'Fascisme og sirkus med Den nasjonale legion'. *Aftenposten Historie* 4/2024.

Litteratur:

Mikkelsen, P. S. 2019. *Nordøstgrønland 1908-60. Fangstmandsperioden – og den spor i dag*. Rønde, Danmark. Xsirius Books.

Nordanger, T. 1980. *Dramaet i Nordatlanteren. Februar 1980*. Bergen. Nordanger Forlag.

Ottesen, J. 2001. *Ishavsskuter III*. Ulsteinvik. Fotoarkivet.

Nettet:

Ishavsmuseet Aarvak. Skutekatalog.

Både Norsk biografisk leksikon og Store norske leksikon sine nettutgåver har same biografiske artikkel om Karl Norbeck, forfatta av Jørn-Kr. Jørgensen.

Sjøhistorie (Karl Norbeck nemnd med namn. Men elles ingen fakta).

Wikipedia.

AASEN

BIL-DEMONTERING AS

- BRUKTE OG NYE DELER
- OFF.GODKJ.VRAKMOTTAK
- NYE DEKK OG FELGER

☎ 700 37 900

www.aasenbil.com

Skipsvraket av «Quest» er funnet på Newfoundland!

Av Tore W. Topp

Filmteamet vi hadde med oss under «Quest» Historisk Ekspedisjon på Nordøst-Grønland i 2001 fremmet allerede da et forslag om et mulig søk etter vraket av «Quest».

Det ble med drømmen den gang.

Plutselig en dag i november 2023 ringer direktøren på FRAM-museet, Geir O. Kløver, meg og forteller at Royal Canadian Geographical Society (RCGS) har kontaktet han i forbindelse med et foreløpig hemmelig prosjekt hvor de har planer om å gjennomføre:

ET SØK ETTER VRAKET AV «QUEST»!

*«Quest» forliser på Newfoundland 5.mai 1962.
Foto frå Tore W. Topp*

I mars i år fikk jeg besøk av direktøren for RCGS, John Geiger og hans assistent Antoine Normandin sammen med Geir Kløver. Fram-museet kjente til Schjelderup arkivet som jeg har bygget opp over mange år, hvor «Quest» er den viktigste og mest kjente skuta i rederiet fra 1923 til forliset i 1962. Vi gjennomgikk all dokumentasjon jeg hadde rundt forliset. Det viste seg at dette var avgjørende informasjon for

*«Quest» forliser på Newfoundland 5.mai 1962.
Foto frå Tore W. Topp*

en mulig gjennomføring av prosjektet. John og Antoine var meget begeistret. John Geiger kunne fortelle at de enda ikke var fullfinansiert, men med dette dataunderlaget på plass, ville det bli ekspedisjon. Både Geir og jeg ble invitert til å delta i ekspedisjonen «Quest-Shackleton Expedition 2024».

Kanadiernes bakgrunn for prosjektet «Shackleton-Quest Expedition 2024» var at «Quest» hadde vært ekspedisjonsskip på Shackleton-Rowett-ekspedisjonen i 1921-22. Denne ekspedisjonen er anerkjent som det siste kapittelet i den såkalte Heroic Age of Antarctic Exploration (1880-1922) - en epoke der Shackleton, Scott og Amundsen ledet banebrytende ekspedisjoner til det frosne kontinentet i vitenskapens og oppdagelsens navn. Shackleton døde om bord i «Quest» 5. januar 1922, 47 år gammel.

«Foca I» ble innkjøpt i Norge av Shackleton og omdøpt til «Quest». Han hadde blitt tvunget til å oppgi tidligere planer om å bruke «Quest» på en kanadisk arktisk ekspedisjon. Den nyvalgte kanadiske regjeringen til Arthur Meighen hadde trukket regjeringens støtte, som tidligere var lovet.

Shackleton måtte endre planene raskt. Han ville tilbake til Antarktis og redning ble hans venn fra

Sir Ernest Shackleton vinker til tilskuere fra dekket på «Quest» da Shackleton-Rowett-ekspedisjonen forlater London 17. september 1921. Foto frå Tore W. Topp

skoledagene, John Quiller Rowett, som gikk inn og finansierte hele Antarktisekspedisjonen.

At skuta i 1962 avsluttet sin sagnomsuste tjeneste og forliste i kanadisk farvann ble det avgjørende element for dette prosjektet.

Endelig kom meldingen fra RCGS om at ekspedisjonen nå var fullfinansiert med ekspedisjonsskipet «LeeWay Odyssey».

Det planlegges avgang fra St.Johns på formiddagen den 4. juni.

Vi forlot St. Johns på Newfoundland klokken 18.30 den 4. juni 2024 om bord i ekspedisjonsskuta «LeeWay Odyssey». Avgangen var flere timer forsinket fordi montasjen av søkeutstyret om bord hadde tatt lengre tid enn planlagt. Da vi endelig kom oss av gårde var været blitt dårligere, med tett tåke og regn og til dels grov sjø.

Planen var nå å teste ut søkeutstyret på et vrak av en ferge man kjente posisjonen på. Vår skipper hadde vært 3.styrmann på denne fergen.

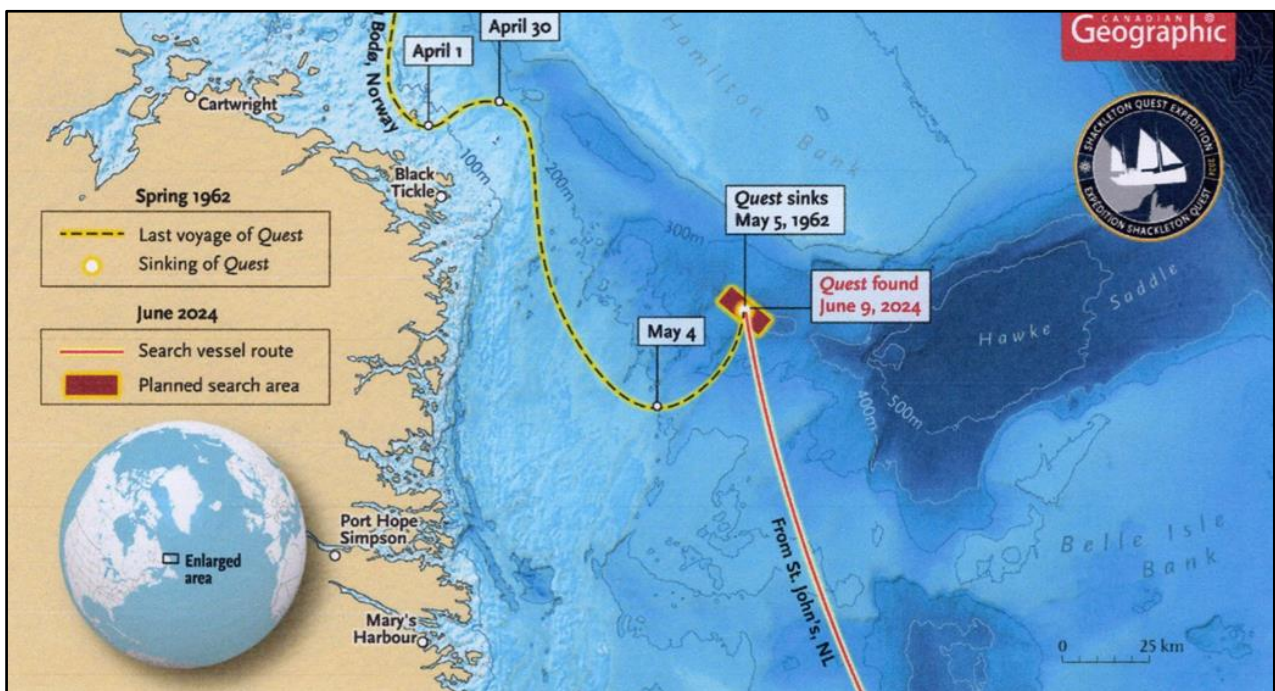
Nå oppsto ytterligere forsinkelser på grunn av tekniske problemer med sonarutstyret. Skuta måtte returnere til St.Anthony, en liten by på nordspissen av Newfoundland for reparasjon. Ekspedisjonen mistet dermed et helt døgn som skulle ha vært anvendt i søket etter «Quest». Bekymring spredde seg om bord.

Sonarutstyret skapte problemer. Spesialistene Craig Bulger og Sarah Walsh sjekker feilen på utstyret. Foto frå Tore W. Topp

Vårt ekspedisjonsfartøy «LeeWay Odyssey» er et 37 meter stort oseanografisk forskningsfartøy som benyttes til datainnsamlings- og utplasseringsaktiviteter. Køyeplass til 24 personer. Foto frå Tore W. Topp.

Her er de siste posisjonene til «Quest» markert. Skuta forlot Bodø 21.februar og kom fram til fangstfeltet 6.mars. 1.april får de den avgjørende skaden i en kraftig isskruing.

30.april lekker skuta fortsatt kraftig, men to lensepumper holder vannet unna. 4.mai kommer Polarfart for å bistå. Situasjonen er alvorlig. 5.mai klokken 17.40 forliser «Quest».

Etter tre døgn var vi endelig kommet fram til søkeområdet. Ut ifra forlisposisjonen til Olav Johannessen var det etablert et søkeområde på tre ganger seks nautiske mil.

Her gikk vi frem og tilbake med sonaren på slep 8-900 meter bak skipet. Området var delt inn i 17 søkelinjer med start i senterlinje 9, forlisposisjonen. Scanneren skal holdes i en høyde på 35 meter over bunnen. Da dekker den 300 meter på hver side av søkelinjen. Spenningen var å ta og føle på. Under hvilken linje vil vi finne spor etter «Quest»?

På søndag kveld, seks dager etter avgangen fra St.Johns, hørte vi et rop fra skipets laboratorium. Et objekt, ca 400 meter under skipet, hadde begynt å dukke opp på skjermene.

Engelskmannen David Mearns og berømt skipsvrakjeger var leder for søket. Han konstaterte med sikkerhet etter siste kryssing over vrakområdet:

«Jeg kan definitivt bekrefte at vi har funnet vraket av «Quest». Skuta er intakt. Data fra høyoppløselige sonarbilder med sideskanning samsvarer nøyaktig med de kjente dimensjonene og strukturelle egenskapene til dette spesielle skipet. Det stemmer også overens med hendelsene på tidspunktet for forliset», konkluderte han.

VI HADDE FUNNET «QUEST»!!

Oppdagelsen av «Quest» fant sted 150 år etter Shackletons fødsel. Ved hjelp av sonarutstyr og eksperter fra Memorial University of Newfoundland i St. Johns, ble vraket funnet i her i Nordvest-Atlanteren. Oppdagelsen var resultatet av et møysommelig forarbeid av Antoine Normandin. Antoine hadde forsket på historiske logger og kart, og kryssrefererte de historiske dataene med moderne teknologi for å bestemme hvor skipet kan være, basert på strøm, værforhold og andre faktorer. Utgangspunktet var Olav Johannessens posisjonsangivelse på forlisdagen. Denne posisjonen har et avvik på under 1000 meter fra vrakets posisjon i dag.

Dette er innenfor akseptabel feilmargin. Posisjonene var:

Olav Johannessens posisjon: 53.10.n og 54.27.v.

Dagens vrakposisjon: 53.10.n og 64.26.v.

Sonarbilde av «Quest» som står på kjølen. Det gule avtrykket viser skuteomrisset, med stormasten liggende på bunnen til høyre for skroget. Like viktig som dette avtrykket er skyggen som skuta kaster på bunnen. Av denne skyggen antar man at skuta kan være bemerkelsesverdig godt bevart.

«Quest Historiske Ekspedisjoner» har gjennom 8 tidligere ekspedisjoner over en 20-årsperiode oppsøkt Arktis i kjølvannet av «Quest».

Denne oppdagelsen av «Quest» representerer nå den siste store delen av dette puslespillet om historien til denne berømte skuta.

«Dette funnet av «Quest» er et av de siste kapitlene i den ekstraordinære historien om Sir Ernest Shackleton," uttrykte ekspedisjonsleder John Geiger begeistret, – Shackleton var kjent for sitt mot og sin briljans som kriseleder. Den tragiske ironien er at hans død om bord på «Quest», var det eneste tap av menneskeliv som fant sted på noen av skipene under hans direkte kommando». Det er planlagt en fotoekspedisjon i september 2024. Dypvannsdroner vil da endelig kunne bekrefte «Quest» sitt siste hvilested.

En blid gjeng etter funnet av «Quest».

Fra venstre: Geir Kløver, Tore Topp og John Geiger For anledningen i ekspedisjonsgensere fra våre ekspedisjoner i 2001 og 2014.

Øverst fra venstre: Geir Kløver, direktør Fram-museet; Derek Lee, teammedlem; Jan Chojecki, barnebarn av John Quiller Rowett og forfatter av «Quest» Chronicle; John Geiger, ekspedisjonsleder og administrerende direktør, Royal Canadian Geographical Society; Tore W. Topp, forfatter, svigersønn av Ludolf Schjelderup; Katherine Smalley, teammedlem; Mark Pathy, teammedlem; Craig Bulger, prosjektingeniør, Memorial University of Newfoundland.

søkedirektør, Blue Water Recoveries Ltd.; Jill Heinerth, fotograf, Royal Canadian Geographical Society; Alexandra Pope, sjefredaktør, Royal Canadian Geographical Society

Første rad fra venstre: Sarah Walsh, geomatikk, Memorial University of Newfoundland; Martin Brooks, Shackleton.com; Antoine Normandin, assisterende søkedirektør, Royal Canadian Geographical Society; David Mearns,

John Giæver og fangsthyttene på Grønland

Av Kåre Rodahl

(Magasinet Nr 45-46 1946)

Det hendte i de dager for ikke så lenge siden, da pionerene våre holdt på å bygge ut denne nesten ukjente delen av polarkalotten. En mann i frostrimet reinskinn stanset ved noe som mest liknet en likkiste i snøen. Han åpnet en luke på taket av kista og krøp ned i den. Når han satt på golvet, stakk hodet hans opp av luka. Høyere var ikke «bistasjonen» inne i Loch Fyne i 1929. Og så nøysom var fangstmannen John Giæver fra Tromsø at han brukte denne hytta til overnattinger i to vintrer.

Hytte ved Loch Fyne. Foto Magnus Sefland

Og så kan en jo prøve å forestille seg en slik kveld i «bistasjonen». Giæver måtte ligge utstrakt med primusen ved siden av seg på jordgolvet. Så lang er Giæver at ingen vanlig sovepose strekker til. Bikkjene lå sammenstuvet i fotenden av boligen. Kaldt var det selvsagt og nokså ubekvemt. Sagaen sier at margarinboksen hans var alltid krydret med reinhår fra soveposen og at han spiste mer hår enn lapskaus der nede. Det er fortalt meg at han opplevde bikkjeslagsmål inne i kista og at han våknet om natten ved at en varg skrapte på lokket. Det

John Giæver 1932.

hendte at han fikk storm på seg i døgnet på rad og måtte ligge der til været spaknet.

Da jeg kom opp til Nordøst-Grønland 13 år senere, var alle de norske fangsthyttene blitt mye bedre. Selv i «bistasjonen» kan en nå stå oppreist og ligge noenlunde utstrakt. Men når en drar på langtur fra hytte til hytte, må en likevel minnes historiene om de innskrenkede «boligforhold» som gamlefolkene måtte slite med da det var mange mil mellom hyttene og mange dagsreiser fra mann til mann.

I begynnelsen hadde folkene våre lite å hjelpe seg med. Men hytter måtte de ha om det skulle bli fangst. De ønsket da rekvedstabber og laftet opp rene blokkhus av sibirsk furu og seder. De lagde korthus av tomkasser og kledde dem med gammel seilduk og moskushuder. Eller de bygde gammer av stein og torv over gamle eskimoruiner. De fleste av disse «husene» hadde selvfølgelig jordgolv, og ovner lagde karene av

tomme parafinfat. I noen av hyttene frøs de ved siden av en primus.

Og så hendte det at bjørn flerret moskushudene av veggene eller gikk tvers igjennom dem. En ragget moskus skubbet seg mot hytta slik at den raste i hop. Storm brøt takene av, og bjørn brøt dem ned. Det hendte ofte at karene måtte grave seg ned i hytta ovenfra og bytte et nytt tak av snø.

Senere ble jo hyttene likere, men mange av de gamle rekvedhusene bruker vi ennå. Det er en selsom polarstemning inne i en slik bjørkekåk en vinterkveld. De er liksom landmerker i den lokale historien fordi de hører det første landnåmet til.

De er minnesmerker om pionerer som bygde landet og reiste norske farger – menn som John Giæver og Søren Richter.

I dag finner en norske fangsthytter langs kysten, i fjordene og i de store innlandsdalene helt fra 71 ½ ° i sør opp til 77 ½ ° i nord. – Fra Antartichamn til Germanialand. De «moderne» hyttene er ellers av forskjellig kvalitet de også. Noen er 2 ½ x 2 ½ meter, bygd av pløyde bord og trukket med papp. Andre er mindre og slått sammen av flisete rubord. Men mange av dem ble satt opp av en mann alene, og ofte midt på svarte vinteren. Arkitekturen er det ikke så nøye med. Der er ubegrenset tilgang på frisk luft i de husene, og om vinteren er frisk luft bitende kald.

Trass i alt er det en ren forjettelse å nå fram til en fangsthytte i tussmørket. De byr på ly for stormen og lun varme så lenge flammene larmer i båtovnen. Der er det kaffe eller hermetisk melk til å stille den ulidelige polartørsten med. En boks med frossen lapskaus kan en finne der, en brunet moskussteik eller en hare til fordeling mellom mann og bikkjer. Det er en brisk å ligge på og en bok som er lest mange ganger av mange menn.

Jeg kom til å holde av disse primitive småhyttene i snøfonner og på barbrinker. Kom jeg alene til en av dem, var jeg så ensom som noe menneske kan bli. Og det er bra iblant å

Hytte på Krogness 2006. Foto Ole Chr. Røren

være ensom. Døgnene der var saktens like, og det er lite av egentlige opplevelser å minnes. Men likevel etterlot de seg forunderlige bilder dypt i sinnet.

De talte liksom sin egen historie med blyantstreker på avisapapiret som var klistret på veggene for å tette igjen de verste hullene. Der hadde de ligget værfast og talte døgnene, Giæver og kameratene hans, og for hver dag som gikk, satte de et kryss på veggen over køya.

I en av disse hyttene var det også skrevet en hilsen fra en ung fangstmann, som kom dit i 1932. – Jeg forlater Krogness i dag, den 1. mai, for å kjøre opp til Kapp Herschel, sto det. Ingen har sett ham siden. Han nådde aldri Kapp Herschel der faren hans ventet på ham. Sannsynligvis hadde han tatt en snarvei tvers over fjorden og var antakelig gått gjennom isen. Dagene gikk og da han ikke kom, tok de til å lete etter ham. Faren fant ryggsekken hans som var drevet i land ved Kapp Herschel. Det var alt.

Fred – sier en – og jeg ser helt uvilkaarlig for meg en ørliten svart hytte under et bratt berg. Det er milevis med frossent hav mellom den og resten av verden. Og der sitter en mann og vet ingen ting om alt som er skjedd på alle disse årene.

De har sine egne lover disse overvintrerne. – Berg deg sjøl og del med andre, er deres motto. De deler broderlig alt de har – en kilo sukker, et moskuslår eller en sigarett. Og det er ikke noe å takke for heller, for slik skal det være.

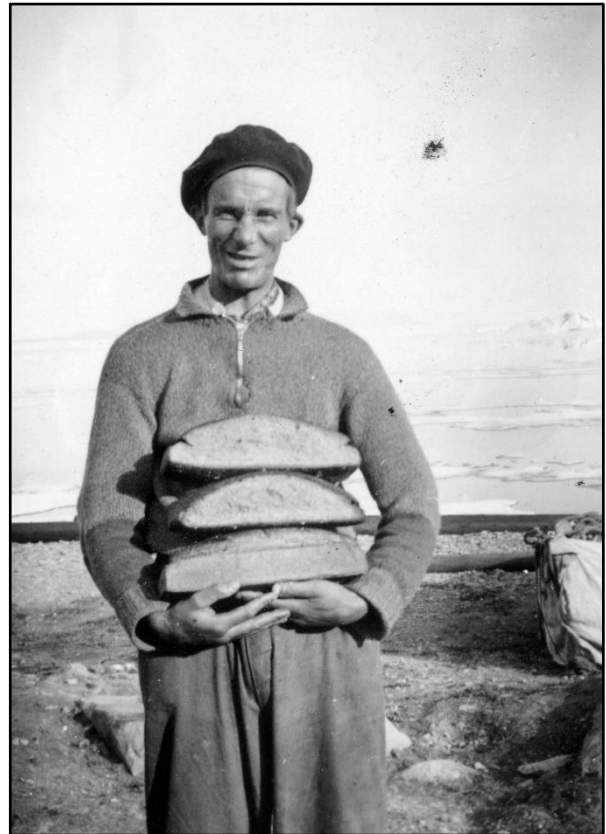

Henri Rudi og John Giæver. Foto frå John Giæver

Kommer en fram til en fangsthytte i snøen, er det ens rett å gå inn og ta for deg av det som er. Og er eieren hjemme, er det en selvfølge at han setter fram alt det beste han har. Han gir villig køya si til gjesten mens han selv krøller seg sammen på golvet om natten.

Og slik er også John Giæver. Det første året han overvintret på Grønland, traff det seg slik at han en uværskveld kom fram til en av fangsthyttene på terrenget til Henri Rudi.

Giæver hadde den gang enda ikke lært seg kunsten å bake spiselig bød, og han hadde levd på kavring og «sementbrød» med rårand i flere måneder. Da han så oppdaget to lette og luftige franskrød oppe på en hylle i hytta, kunne han ikke styre sine lyster. Han åt det ene brødet til kvelds og det andre til frokost. Så la han med god samvittighet to av sine «mursteiner» i stedet og dro videre. Men det varte ikke lenge før Rudi kom på besøk til Giæver, og før han reiste igjen, hadde Giæver lært å bake franskrød og såle kommager.

«Sementbrød» eller franskrød? John Giæver med bakst 1932. Foto frå John Giæver.

John Giæver påstår ellers om seg selv at han er vel bevandret i polar-kokekunstens mysterier. Det er vel så at nød lærer sulten mann å koke, - og øvelse gjør mester. Det sies forresten at Giæver tilegnet seg disse huslige ferdigheter under meget dramatiske omstendigheter. Det fortelles at han lot gryta med ertesuppa stå og småputre på komfyren i dagevis. Det skal både mot og hardførhet til å fordøye gjæret ertesuppe. Ellers kan Giævers spesialitet være ryper i fløtesaus, fylt gås, rundstykker og smørgraut. Han tok patent på en egen slags pemikan, - «sprengstoff» som det kaltes, - som var slik at den helst måtte nytes i friluft.

Renslighet er ikke polarfarernes største dyd. I så måte er Giæver en unntakelse. Han ble støtt da han engang kom inn i en fangsthytte på Clavering-øya og fant en svært umalt kjøkkenbenk med en lys flekk i midten som var framkommet ved at deig var blitt knadd til brød. Kjøkkenhåndkleet var svart som et pestflagg og det var småstein og Reinhår i lapskausen.

Den siste vargen på Nordaust-Grønland. Foto John Giæver

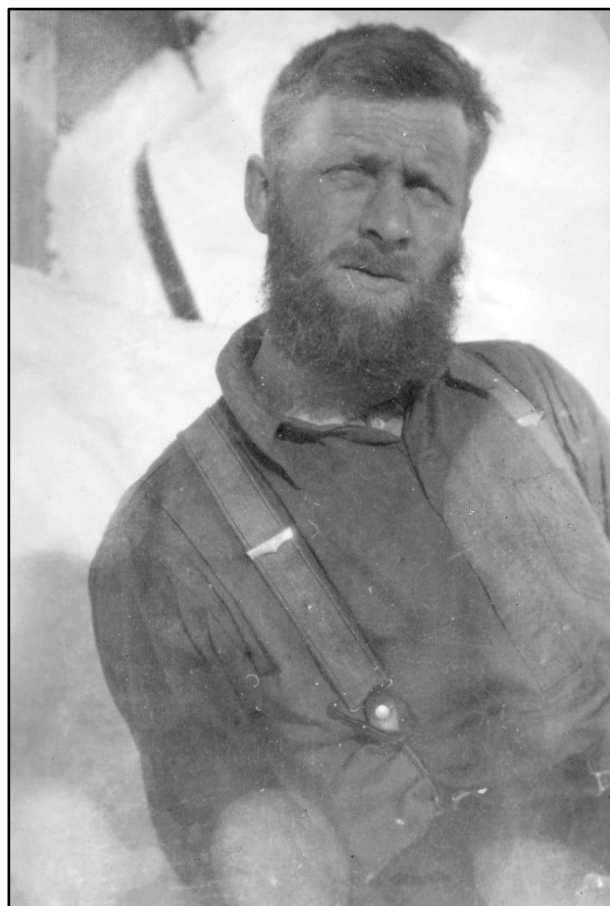
Giæver er en av de få som har opplevd å høre vargen ule i polarnatten. I 1932 jagde han en hel dag etter en gammel varg, og morgenen etter ble den skutt av kameraten hans, Otto Johnsen, ti mil lenger nord, på Hocksetter Forland.

Det var den siste vargen som var sett på Nordøst-Grønland.

Ellers kan Giæver fortelle at han engang skjøt tolv grågås i tre skudd og at han drepte ryper med steinkast mens haren hoppet over skiene hans.

Det er blitt glissent i rekken av norske polfarere i det siste. Den «gamle garde» er blitt enda eldre under krigen, for polarfolk har det felles med alle andre mennesker at de blir eldre med årene. Enkelte har falt fra, og det har vært liten tilgang på nye krefter. Og i dag ser det ut som om vår nasjonale gjenreising har vanskelig for å rekke fram til våre utposter i nord og til våre drivende grenser i vest. Mens våre granner kjører opp med polarprosjekter av veldige dimensjoner, og mens andre som før ikke interesserte seg for polarlandets problemer nå har tatt fatt på organisert forskning i stor stil, venter vi forgjeves på norsk initiativ.

Men i all denne pessimismen finnes det likevel en fortrøstning. Vi har pionéren John Giæver. Etter fem års utlendighet har han igjen gått i arbeid på Svalbard-kontoret i Observatoriegata.

Fangstmann Otto Johnsen på Nordaust-Grønland 1932. Foto John Giæver

-Veien til Grønland går om John Giæver, sa Greven av Herschel, Herman Andresen. Og til Giæver måtte også jeg da jeg i 1939 strevde med å få komme til Grønland.

Navnet Giæver var ikke ukjent for meg den gang. Etter det inntrykk jeg hadde skapt meg av ham gjennom hans skrifter, kunne jeg tenke meg at denne handfaste karen, som hadde ridd på moskusryggen, var slik at han kunne skremme bjørn. Men slik er han ikke, og jeg kom til Grønland.

Jeg spurte Giæver en gang om hvor gammel han var. – hadde jeg vært født et kvarter senere hadde jeg vert et år yngre, var svaret. Han er nemlig født kl. 23.45 nyttårsaften 1901 i Tromsø.

Og det var i Tromsø at han kom polarfarerne inn på livet og fikk utferdslysten. Fra barnsben av så han om våren selfangerflåten dra ut på fangst i Kvitsjøen og i Vesterisen, og om sommeren

kom overvintrerne hjem med pels og spennende eventyr. Og denne arktiske fabelen kom til å forfølge ham resten av livet.

Han var bare 20 år gammel da han skrev den første boka. Det var en villmarksroman, «Lidgjerningsmann».

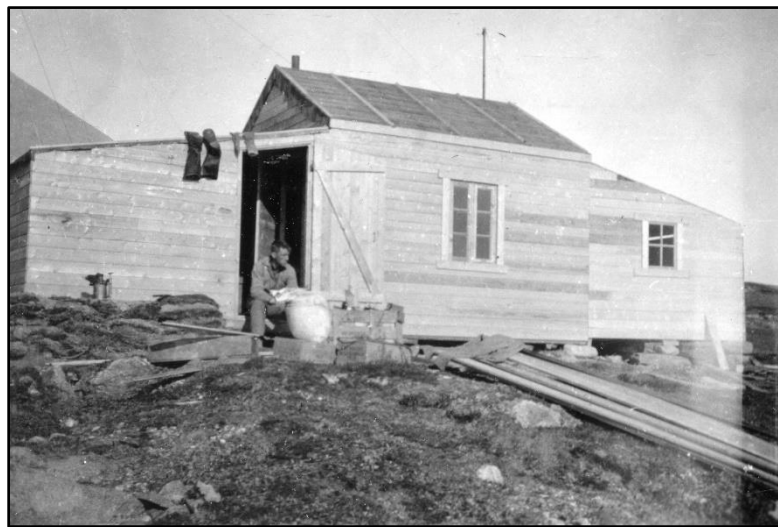
- Det var min første ungdomssynd, sier Giæver selv om denne boka.

Siden kom det flere. «Mathis fra Heiligskogan», boka om villmark og ulvehyl mot flammende nordlys, ble den største suksess. Men Giæver er en handlingens mann, og eventyrlysten hos ham var identisk med diktertrangen.

I 1929 ble han lei av å være avisredaktør i Tromsø, og så stakk han med Arktisk Næringsdrift-ekspedisjonen til Grønland. Han tok to overvintringer på rad. Han var med i det første «landnåmet» i nyere tid og heiste de norske farger i nytt land. De tømret fangsthytter på den frosne tundraen langs med polarkysten og bygde ut terrenget med revefeller av rekved og stein på haugene inne i fjordene.

Han kom dit da landet var nytt og ukjent. De var de første hvite menneskene som bodde der. Fjell og daler var uten navn, og ingen visste hvor elvene kom fra. Og det måtte de forske ut. Så la de i vei oppetter dalførene mellom moreneryggen med sekken på nakken og rifla over aksla og kom til ukjent vatn mellom fjell som de døpte. Men det var typisk for Giæver at han ikke oppkalte noe av det etter seg selv. Det som var viktigst for ham var at han var sin egen herre. Og en slik kar er konge i et veldig rike – selv om slottet hans er en ørliten hytte i snøen ved bredden av en islagt fjord. Der har han fred med seg selv. I 1932 rustet han ut sin egen ekspedisjon og bygde ut terrenget omkring Johnsbu. Den stasjonen fikk navn etter ham. Der fristet han skjebnen i to år, og det var der folkene hans pinte livet av den siste polarulven på Nordøst-Grønland.

Fra sine Grønlands-opphold skrev han to bøker: «Fangsthyttene» og «To mann i Moskusoksefjorden». Der beretter han på sin

Nybygd Jonsbu 1932. Foto John Giæver

egen lune måte om det som kan skje når en frivillig lar seg fryse inne på denne gudsforlatte kysten mellom isbreer og baksis.

Giæver ville også lære selve Ishavet å kjenne på nært hold, og i 1935 lot han seg påmønstre som fangstmann om bord i «Polarbjørn» på selfangst i Kvitsjøen og i Vesterisen. Samme året fikk han jobben som sekretær på Svalbard-kontoret, og der ble han sittende. Men hver sommer bar det med «Polarbjørn» gjennom drivis til Grønland med avløsning til stasjonene der oppe.

Giæver var den siste jeg sa farvel til da vi den 20. august 1939 ble satt igjen ved fangsthytta på Revet. – Vi kommer til sommeren, sa han, og holdt sitt ord!

Vi møttes igjen på Clavering-øya høsten 1940. Verden hadde da forandret seg mye siden sist. Sammen reiste vi med «Veslekari» over Nord-Atlanteren og kom til Orkenøyene i september 1940. Og da London ble bombet som verst, satt Giæver i salongen på Royal Hotel og diskuterte Grønland med sjefen på «Sleipner». Om kvelden ringte jeg ham opp for å invitere ham over i et selskap. Mens vi sto og snakket i telefonen, hørte jeg et forferdelig rabalder i den andre enden av «tråden».

- Her er jævli' varmt, sa Giæver.

Og det var ikke til å undres over, for en brannbombe hadde falt gjennom taket og tok til

«Polarbjørn» 1932 i Grønlandsisen med to fly om bord for den første flykartlegging av Eirik Raudes Land.

å frese ved siden av det ene benet hans. Det ble ikke noe selskap den kvelden, for han hadde bare et par bukser, og de ble svidd.

- «Polarbjørn» er blitt min skjebne, pleide Giæver å si. Og det var noe i det, for de to navnene hørtes uadskillelig sammen.

«Polarbjørn» hadde forlatt Norge våren 1940 for å begi seg til selfangstfeltet på Newfoundland. Så kom krigen, og «Polarbjørn» gikk inn til St. Johns på Newfoundland. Våren 1941 krysset Giæver Atlanteren i en lastetramp og kom til Canada for å være med «Polarbjørn» til fangstfeltet for å lete etter vitaminer. Siden skilte vi lag, og Giæver dro til Washington.

Det var Grønland som fremdeles sto i hodet på ham, og da Bernt Balchen skulle utruste sine

ekspedisjoner til vestkysten, var Giæver på pletten og hjalp til.

Siden kom han tilbake til Canada og ble sjef for Vesle Skaugum. Der følte han seg hjemme, for der var det trekkhunder og villmark.

Da jeg neste gang hørte om Giæver, var han major og hadde landet i Finnmark, der han regjerte som en småkonge og fartet fra gamle til gamle i reimpulken og innsatte embetsmenn og lov og orden. Dette var jobb for Giæver, for han har vært pioner hele sitt liv.

Og de som i dag reiser med hundespann fra fangsthytte til fangsthytte lags de islagte fjordene på Nordøst-Grønland, sender nok en vennlig tanke til Giæver og kameratene hans som tok den første tårnen.

Lov og rett i Sidney, N.S.

Av Sigmund Bøe

(frå boka På minnegrunn, Ishavsmuseet 2003)

I 1950-åra då eg var ombord i "Polarstar" var vi fleire år på selfangst i St. Lawrencegulven. Vi var einaste norske skute som fangsta der, men Karl Karlsen i Halifax hadde fleire skuter ute på fangst der og vi vart vel på eit vis sett på som ein av hans båtar. Det var ellers fritt fram å fangste der for kven som helst so lenge ein heldt seg utanom territorialgrensa på tre mil. Vi gjekk ut frå Norge eit par viker tidlegare enn dei andre skutene som gjekk til det vanlege Newfoundlandfeltet, og vi hadde oftast med fryselaust til Halifax. Det året eg her skal nevne hadde vi med maskingods og ymse skipsutstyr til Karlsen. Vi var komne til 5-600 mil aust av Newfoundland då vi brått miste eit blad av propellen. Det vart ein voldsom vibrasjon med same før vi fekk redusert til sakte fart.

- Vi fekk ordna det slik at vi skulle dokke i Sidney og skifte på reservepropellen, og med sterkt redusert fart på grunn av den voldsomme ristinga heldt vi fram dit. Maskingodset vart lossa der for vidaretransport til Halifax.

For mange av mannskapet var det fyrste gang dei var i land på Amerikasida og dei var sjølv sagt nyfikne å sjå seg litt om i land. Dei fekk litt lomme pengar og fyrste kvelden gjekk dei fleste på byen. Då eg tørna ut om morgonen fekk eg vite at tre av karane hadde vorte arresterte for gatebråk, dei vart fyrst tekne til politistasjonen og deretter køyrde ombord.

No var der beskjed at skipperen måtte ta dei med seg og møte på politistasjonen ved "Magistrates Court" kl.10.

- Eg spurde ut syndarane og forstod at det ikkje var so særleg alvorleg. Ingen utanforståande var innblanda men to av karane hadde vore litt viltre og øsete då dei gjekk i gata, ein patruljebil køyrde etter dei ei stund før den stoppa og to konstablar kom ut og arresterte dei. Den tredje mannen vår var like i nærleiken, han hadde

«Polarstar» i St. Lawrencegulven. Foto frå Sigmund Bøe

prøvd å få med seg karane ombord. No gjekk han bort til dei og prøvde å forklare at han skulle ta seg av karane og få dei med ombord men det førte berre til at han og vart arrestert. Han var ein særst pertentleg ordensmann og dette at han vart arrestert gjekk sterkt inn på han so han gjekk berre og vandra heile natta etter han kom ombord.

Vi møtte i retten til fastsett tid. Ved skranken vart karane spurt om dei erklarte seg skuldige i gateuorden men dei sa nei. Det er dumt, sa mannen, viss de erklærer dykk skuldige slepp de med fem dollars pr.mann men viss de nektar får de 20-25. - I rettssalen var berre "the Magistrate" i kappe og parykk, ein hjelpar og ein stenograf, det var ei eldre politimatrone som såg ut til å ha vore i mang ein batalje.

Etter dei vanlege innleidande formalitetar sa dommaren at då alle er anklaga for same brot so kan vi ta alle under eitt.

Det var då eg protesterte og sa at eg visste at ein av karane var heilt uskyldig arrestert då han prøvde å megle og baud seg til å ta seg av kameratane og få dei ombord. Eg sa at han er ein særst pertentleg ordensmann og at det hadde gått hardt inn på han at han vart arrestert. Om dei to andre visste eg berre at der hadde vore litt godsleg øseri dei imellom men ingen andre var innblanda og det var vel helst å sjå på som gut-ungefakter.

Skipper og artikkelforfattar Sigmund Bø

Både dommaren og stenografdama sette store auge på meg, dette kom visst heilt uventa. Dommaren kalla inn dei to konstablane som hadde arrestert gutane og dei vart skikkeleg grilla om kva som hadde foregått ved arrestasjonen. Det var særleg dette med den tredje mannen som vart gått hardt inn på. Det synte seg at dei hadde svært lite å fare med og dei var raude som ein kokt hummar i ansiktet før dei til slutt vart sende ut att.

No sa dommaren at slik som saka fortonte seg so kunne samtlege berre gå og der var ingen bot å betale, so slik enda det.

Eg er ikkje so sikker på om forsvarstalen min vart so godt likt, men det fekk so vere. Saka var at eg hugsa ei gamal hending her frå Sidney, heilt frå hausten 1940 då eg var ombord i d/s "Ledål" klar å gå til England. Dagen før vi skulle gå ut i konvoy fekk eg og fleire andre fri på ettermiddag for å gå iland og kjøpe ymse klær og toiletsaker.

Nova Scotia hadde på den tid den strengaste alkohollovgeving ein kan tenke seg. Der var ikkje ein einaste skjenkestad for øl, vin eller brennevin. - Der var ein Liqueurstore der ein kunne kjøpe allslags alkohol om ein ikkje var på svarteliste. Pakninga vart forseгла og ein måtte ikkje bryte seglet før ein kom heim til seg sjølv. Vart ein teken med ein opna pakke, eller enda verre ei opna flaske so vart ein bøtelagt.

Denne fri ettermiddagen gjekk eg og ein kamerat rundt i byen og handla ymse småting til turen, det var smått om pengar so vi rusla berre rundt og såg oss omkring medan vi venta på båtfar ombord att. Det var tidleg på kvelden då vi møtte to andre av mannskapet. Dei var noko oppskjørta og fortalde at to andre av karane var arresterte og sat på politistasjonen. Dei hadde vore på liqueurstoren og kjøpt øl og sett seg til i ein park og smaka på varene. Der vart dei omgåande arrestert. No var det spørsmål om vi hadde pengar att so måtte vi spleise og prøve å få løyst dei ut og få dei med ombord. Vi gjekk til politistasjonen og forklarte so godt vi kunne at vi skulle gå ut i konvoy tidleg neste morgon og at vi måtte ha med oss kameratane ombord. Det vart visst i knappaste laget med pengar men det vart til at vi fekk dei med oss likevel. - Der på politistasjonen var det ein sivilkledd mann som formante oss at her i byen måtte vi berre gå stilt i dørene for konstablane hadde bonus for kvar arrestasjon so dei såg alltid etter eit påskot til å hekte nokon. Om det var sant eller ikkje veit eg ikkje men mykje kunne tyde på det.

Dette kom i tankane mine no då disse tre karane våre vart hekta og sant å seie kunne det sjå ut til at det var som mannen sa.

Denne gongen vart det i allfall ikkje nokon bonus, snarare tvert om, og det var ikkje heilt fritt for at eg smålo for meg sjølv då eg gjekk ut derfrå.

Eg måtte forresten minnast ei anna hending frå tidlegare då vi og hadde med politiet å gjere men på ein heilt annan måte. I middagstida på nyttårsafta 1940 kom vi inn til Halifax med same båten som vi hadde gått ut frå Sidney med. Vi

hadde gjort ein nokso hendingsrik tur til England. Vi hadde opplevd både ubåtangrep og flyangrep på konvoya og flyangrep i havn, det var då under verste blitzkrigen i England. Verst var vel likevel turen tilbake til Halifax som tok 23 døgn. Det var dårleg vêr då vi gjekk ut frå Oban i Skottland og vi kom oss aldri på plass i konvoya så vi vart heilt åleine. I over to veker stanga vi mot storm og uver før vi kom oss ut av det vi då rekna for verste faresona. Etter 23 døgn var vi so framme i Halifax og i middagstida hadde vi fortøya til kai ved The Narrows.

Vi fekk vite at vi skulle laste trelast like over nyttårshelga og i det høvet skulle reservebunkersa ryddast for kolrestar og skit. No kunne nok dette ha venta til over helga men det var eit nokso blanda mannskap ombord og utfrå erfaring gjort tidlegare fann nok skipper og styrmann at det var best å få det gjort med det same før gutane fekk pengar og drog på byen.

Det var ein skitjobb og slik dei sanitære tilhøva var der ombord var einaste sjansen for eit all-over vask å gå på bakdørken i maskina med pøs og vaskeklut og vaske seg i lunka kondensvatn.

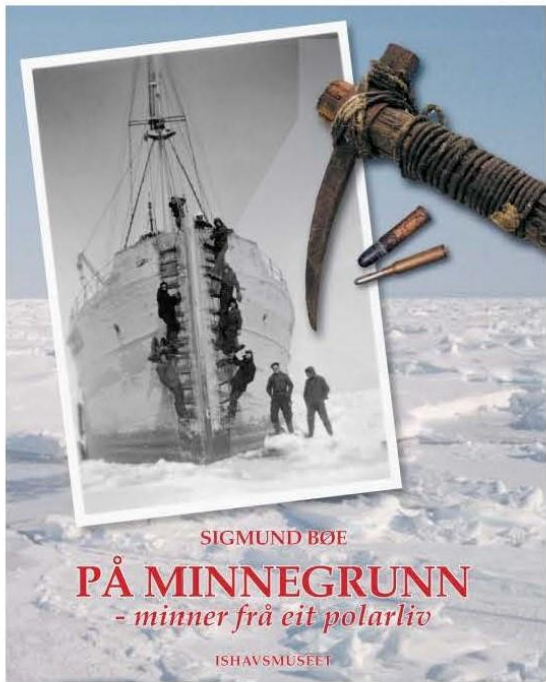
- Etter pengeutbetaling og kveldsmat gjekk alle mann på byen. Seinare vart Halifax ei livleg konvoyhavn og der kom mellom anna norsk sjømannskyrkje og sjømannsheim og norsk legekontor, men på denne tid var der absolutt ingenting å ta seg til med. Vi var fem dekkfolk i lag med bås og tømmermann i spissen, det var den gjengen som til vanleg stilte i arbeid i hamn.

Der var som nemnt ingen skjenkestader i byen men vi fekk kjøpt ei flaske "bootleg" whisky og gjekk inn på ein kinakafe og kjøpte "seven up" og sette oss ved eit bord der vi nokso åpenlyst blanda drinkar sjølv om vi godt visste at det var strengt forbode. Kafèverta kom straks og sa frå men vi brydde oss ikkje om det. Etter det vi hadde vore gjennom dei siste månadene syntes det nokso uvesentleg sjølv om vi visste at vi snart ville ha politiet der. Vi såg at verta ringde og ikkje lenge etter kom ein uniformert politimann inn. Han snakka med verta som peikte oss ut og politen kom bort til bordet og

spurte om vi sat og miksa alkohol og det svarte vi ja til. Om vi ikkje visste at det var ulovleg, det svarte vi og ja til. Vi var alle edru og stille og rolege og vi fortalde no om turen vi nett var komne inn frå, og at vi ikkje visste om nokon annan stad å gå.

Det var no han overraska oss med å seie at det ville vere ei ære om han fekk drikke ein drink med oss. Det fekk han sjølv sagt og han formante oss at vi ikkje måtte lage noko bråk, ellers forstod han godt at vi ikkje kunne sitte ombord på ei nyttårsaft etter ein slik tur. Han ynskte oss godt nyttår før han gjekk og han snakka med verta og sa at han skulle berre legge att augene so lenge vi ikkje laga bråk.

- Då vi gjekk litt seinare snakka vi og med verta og sa vi vona vi ikkje hadde laga vanskar for han og vi ynskte han godt nyttår. Måten politen hadde teke oss på gjorde at der truleg ikkje fanns fredelegare gjeng i heile Halifax den nyttårsaftan.

På minnegrunn – minner frå eit polarliv
Av Sigmund Bøe. Kr. 250,-
Boka finn du i nettbutikken på
www.ishavsmuseet.no

Som brødre vi dele

Av Preben Astrup

I midnatssol den 21. juli 1958 kastede "Polarbjørn" anker ud for vejrstationen Kap Tobin. Her skulle jeg de næste år sammen med radiosondelederen og to andre radiosondeassistenter to gange i døgnet sende en radiosonde til vejs, så vi fra jordhøjde og løbende op til 30 km højde kunne måle lufttryk, temperatur, fugtighedsgrad og vindforhold. Målinger som stationens telegrafister videresendte til samlestationen for vejrmålinger i Angmagssalik.

"Polarbjørn", foto fra Sigmund Bøe

Ret hurtigt gik det op for mig, at hvis ikke det vigtigste køkkenredskab skulle blive en dåseåbner, så måtte det læres, hvordan jeg på samme vis som de grønlandske fangere kunne skaffe frisk kød.

Stationens to Bukh diselmotorer, der producerede el til telegrafien, sonden og beboelserne, havde nemlig ikke kapacitet til også at producere el til f.eks. dybfrysere eller køleskabe.

Første skridt var anskaffelse af en riffel og en haglbøsse. Det var så heldigt, at en telegrafist, der skulle forlade Kap Tobin, havde en Mauser, han gerne ville af med. En enkeltløbet haglbøsse købte jeg i KGH's butik i Scoresbysund for omkring 100 kr.

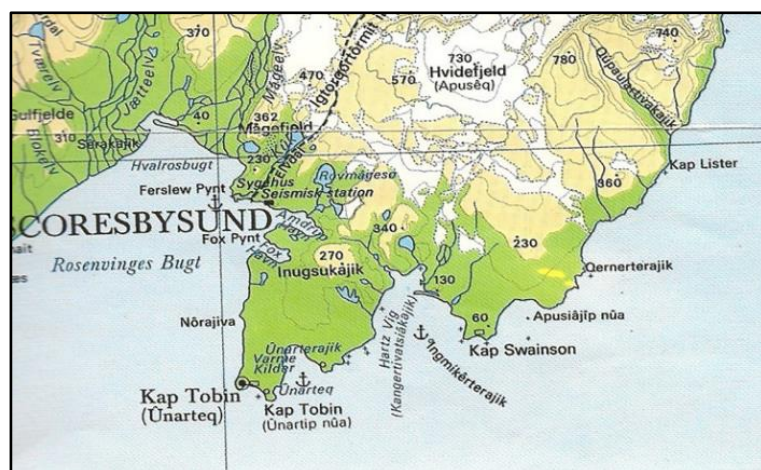
Og for god ordens skyld: Som dansk statsborger med fast bopæl i Grønland havde jeg ret til at gå på jagt og fiskeri.

En nat i midnatssol på vej hjem efter vagt på sonden så jeg, at nogle af stationens grønlandske medarbejdere var samlet på klipperne på udkig efter sæler.

Mauseren blev hentet og jeg sluttede mig til det lille jagtselskab. Efter fire år i flyvevåbenet, hvor målet altid havde været en papfigur, var der nu lejlighed til at afprøve skydefærdighederne mod levende mål.

Ingen sæler dukkede op. Kun fugle der fløj så langt fra kysten, at det ville være spild af patroner at skyde efter fuglene.

Men efter lidt godmodigt drilleri fra grønslændernes side, var jeg provokeret nok til at forsøge mig med et skud. Jeg sigtede dårligt nok, inden der blev trykket på aftrækkeren. Til min egen overraskelse drattede en fugl i havet. Så ikke flere skud, hvis renomméet som skytte skulle bevares – i hvert fald for at stykke tid.

Isbjørn

7. september blev der endelig tid til den første jagttur. Det forlød, at der var fugle ved Hartz Vig. På vej ud til vigen mødte jeg telegrafisten Ove, som kom fra Hartz Vig. Han fortalte, at fuglene enten fløj for højt eller var for langt væk, til de kunne nås med haglbøsse. Så jeg måtte

retur til vejstationen for at bytte haglbøssen ud med Mauseren. For derefter igen trave ud på fuglejagt i Hartz Vig.

Da jeg rundede en stor klippeblok, kom ikke en fugl, men en isbjørn farende hen mod mig. Nu kom min skydetræning fra flyvevåbenet mig til gode. Som jeg husker det, tog jeg korrekt knælende skydestilling, lagde mauseren til skulderen og plantede et skud i bjørnen. Da jeg syntes, bjørnen rørte på sig, fik den et skud til og da jeg kom tættere på - for en sikkerhed skyld - endnu et skud.

Og så var det ellers i hurtigt løb tilbage til Kap Tobin efter hjælp fra folk med forstand på pelsning og partering af isbjørne. Edvard og et par til sprang ned i stationens ene motorbåd for at sejle rundt om Kap Tobin og ud til Hartz Vig. Andre fulgtes med mig over land tilbage til bjørnen. Tilbage i Hartz Vig kunne vi konstatere, at jeg havde overrasket bjørnen i at more sig med at kure ned ad en snefane.

Nu fik jeg for første gang indblik i reglerne for fangstdeling. Ifølge reglerne tilhørte skindet mig, fordi jeg havde fået øje på bjørnen. Desuden omfattede min part også det ene bagben samt alle indvoldene. Jeg blev oplyst om, at isbjørneleveren ikke måtte spises, da det kunne medføre en alvorlig A-vitaminforgiftning. Derefter blev resten af bjørnen fordelt. Den første, der rørte ved eller blot kastede en tændstikæske på bjørnen, fik det andet bagben. Den næste et forben – osv. til alt var fordelt i henhold til reglerne.

Skindet blev i øvrigt anvendt til et par dejlige varme bjørneskindsbukser. Kraniet, som jeg fik

med som trofæ, kan ses i biologilokalet på Snebjerg Skole.

Året efter fik vi en ny tømrer på Kap Tobin. Hans kone gjorde det til en vane, flere gange om dagen at gå uden for deres hus for med en kikkert at afsøge terrænet for bjørne. Som jeg husker det, blev det til tre bjørneskind på et år.

Remmesæl

Efteråret kom. Sneen begyndte at falde og fjorden at fryse til. Fra 21. november var det mørketid og først den 18. januar ville solen igen kravle op over horisonten.

Med sne og is på fjord og hav blev det tid at køre på hundeslæde og sætte sælgarn. For har man anskaffet sig slædehunde, skal der også løbende skaffes kød til hundene.

Først måtte jeg dog lige lære at knytte et sælgarn. Og så finde nogle gode steder at sætte garn. Det skal være steder, som sælerne søger, når de skal trække luft. Gode steder er på tværs af revner i isen, ved et isfjeld, der er frosset fast i havisen eller ved en pynt.

Så er det i gang med istukken, som er en mejsel eller et stemmejern på et langt skaft. Der skal hugges tre huller i isen. Nå hullerne er hugget bindes en line til tukken, som kastes gennem det midterste hul og ud mod henholdsvis hullet til højre og venstre for midterhullet. Er tukken rigtig afbalanceret vil skaftet dukke op i yderhullerne. Derefter sænkes sælgarnet ned i det midterste hul og trækkes ud mod de to yderhuller. De tre huller dækkes med sne og så er det blot at håbe på, der er sæl i garnet, når man næste dag ser til garnet. At røgte sælgarn i mørketid kan være både vådt og koldt.

Stegt sællever lærer man hurtigt at sætte pris på. Lidt efter lidt også på stegt kujak (sælens lændestykke) spækket med røget flæsk og på suaasat, som er kogt sælkød tilsat grødris, salt og peber. Mange aftener hyggede Adde (maskinmesteren) og jeg os med kaffe og (i mangel af røde pølser) med kogte sælribben dypet godt i sennep og ketchup.

Et forår, hvor jeg skulle røgte mine sælgarn i Hartz Vig, kom jeg på hårdt arbejde. Normalt var det mest fjordsæler, der gik i garnene. Men den dag var det en remmesæl.

Midterhullet måtte tukkes meget større. Sælen var så tung, at jeg ikke med egne kræfter kunne få den op på isen. Jeg måtte liste et tov om sælen og have hundene til at hjælpe med at trække den op på isen.

Lige da hundene og jeg i fælleskab havde fået sælen næsten op på isen, kom en fanger kørende hen mod os. Da han så sælen, kastede han sin tændstikæske på sælen. Og først da, blev jeg klar over, at det var en remmesæl og altså et partsdyr, der var gået i garnet. Så – som brødre vi dele.

Men der var såler til flere par dejlige varme kamikker.

Narhval

Nogle år senere, efter jeg var flyttet fra Kap Tobin og ind til Scoresbysund for at arbejde for KGH, fik jeg min tredje ”parts oplevelse”.

Jakob Simonsen og jeg havde længe fablet om, at det måtte være muligt at fange narhvaler i garn. Vi havde jo set hvor og hvordan de kom svømmende ind i Rosenvinges Bugt og Hvalros Bugt.

Så vi gik i gang med at knytte et meget stort garn. Da garnet var færdigt, blev det sat i den dybe Hvalrosbugt ud for Ferslew Pynt. De fleste (for ikke at sige alle) i Scoresbysund rystede på hovedet af de to tåber, der troede at narhvaler kunne fanges i et garn. Som dage og uger gik, var jeg efterhånden også ved at komme til den erkendelse, at Jakob og jeg nok havde været lidt for optimistiske.

Men en søndag, hvor hundene og jeg efter en tur til Kap Tobin dårligt nok var kommet ind over landbrækket, blev vi mødt af en flok børn, som fortalte, at der var gået en narhval i Jakobs og mit garn. Hvor er hvalen, spurgte jeg! Den er da parteret. Din del ligger oppe i indhegningen ved pakhuset. Igen et partsdyr.

Tanden, som jeg fik, har i dag sin faste plads i mit arbejdsværelse.

willynesset@outlook.com

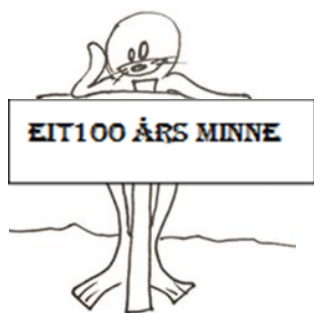
**Oss støtter Ishavsmuseet Aarvak og
Veteranskutelaget Polarstar
i sitt viktige arbeid med å dokumentere og fortelje
norsk polarhistorie**

w.nesset@vspoland.com.pl

GDYNIA LEBNO HAREID

«Faustina» hjemme igjen og melder om enorme fiskebanker ved Grønland.

(Søndmørsposten 25. august 1924)

Skipper Peder Blindheim forteller «Søndmørsposten» om ekspedisjonen og dens resultat, og om da «Faustina» blev anholdt av «Islands Falk».

Opsiktsvekkende opplysninger om danskenes latterlige, utfordrende optreden.

Motorskonnert «Faustina» av Ålesund ankom hertil lørdag ettermiddag i 3-tiden og la til ved Brunholmkaia. En av «Søndmørsposten»s medarbeidere hadde like etter skutens ankomst en samtale med skipperen, hr. Peder Bindheim, og ba ham da fortelle om ekspedisjonen og dens resultater.

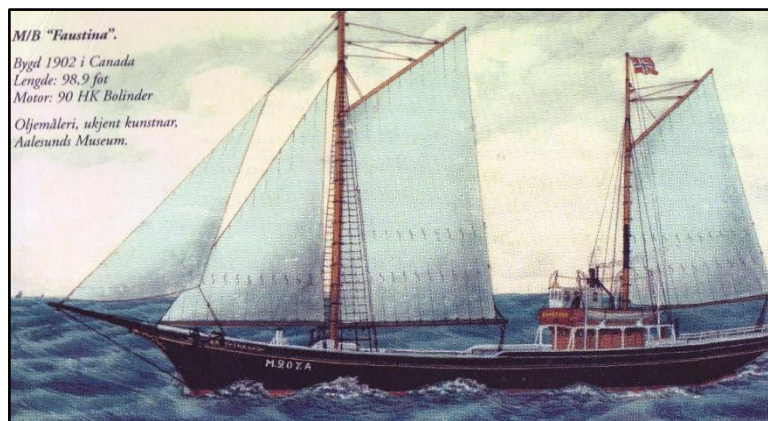
-Vi startet fra Ålesund den 10. mai, forteller han, og hele turen til Grønland forløp utmerket. Fra Færøyene til Kap Farvel brukte vi 7 døgn. Vi gikk innom Færøyane og bortom Island og begynte å fiske så snart farvannet var isfritt og drev så opover hele veien til 65.30 nordlig bredde. Og vi fant fisk.

Fisk i enorme mengder.

Det var så meget av den som en bare greidde å ta unna, og man vil lett forstå situasjonen, når en hører at vi hadde skuta fullastet på tre uker.

Vi hadde med oss 400 mål salt, da vi gikk fra Ålesund, og da de tre ukene var gått, var alt opbrukt. Hva været angår var det bra under hele fisket, men vi var dog plaget av tåke.

Den 16. juli var vi innom Gredefjord nordenfor Fiskenes for å utbedre en maskinskade, reparere en lekasje og for å ta inn vann for hjemreisen, da

«Faustina». Oljemaleri av ukjent kunstnar, Ålesunds museum.

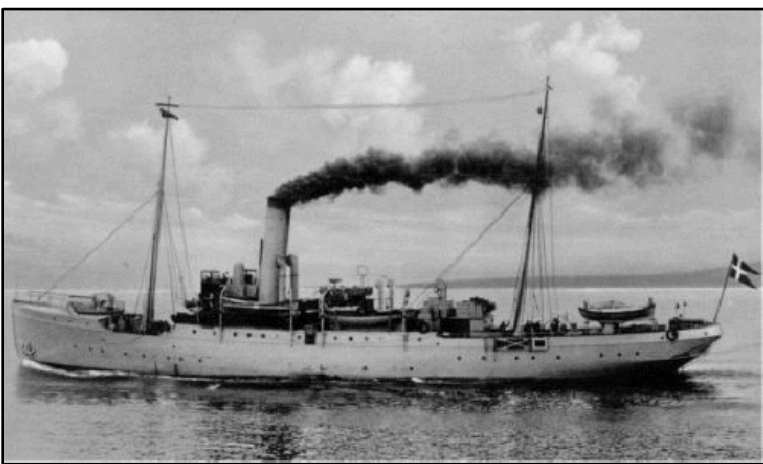
vi for utgående blev anholdt av «Islands Falk» og slept inn til Godthåp 70 kvartmil borte.

Vi var på vei ut fra land, da vi plutselig så en motorbåt med 6 matroser og en løytnant komme mot oss – alle bevebnet med geværer, revolvere, sabel og andre greier. En av gastene fortalte oss at alle var blitt kommandert klar til skytning og at de hadde ordre til å skyte på rorhuset, hvis vi ikke stoppet straks. Løytnanten og matrosene entret skuten. Løytnanten var synlig nervøs da han kom om bord. Han skalv så på hånden, at revolveren hans gikk op og ned. De pekte på mig med revolvær og gevær, da de første forhandlinger begynte. Vi hadde en grønlander med oss, som skulle lose «Faustina» ut. Han blev ute av sig av skrekk, da han så motorbåten komme mot oss med sin bevebnede besetning og ropte og skrek:

«Min far dansk – min far dansk!!»

Det var nok den beste unskyldning han kunde finne på i farten. Og han ba om å få bli satt i land på en holme, «for her blev vel blodbad», mente han.

Vi blev så slept inn til Godthåp og tatt i forhør både om bord og i land, og besetningen blev lægeundersøkt. Jeg hadde inntrykk av at hovedspørsmålet under forhøret var om vi hadde gitt grønlanderne mat og hvorfor vi hadde gjort det. Insp. spurte om vi innrømmet at vi hadde været på grønlandsk sjøterritorium, - sannsynligvis for å ha sin kappe fri, og det måtte

«Islands Falk» bygd i 1906. Foto frå nettstaden navypedia.org

vi selvfølgelig innrømme. Ellers var hele forhøret den rene komedie.

Jeg har ennå ikke greie på hvorfor vi blev anholdt. De rettet nok mange beskyldninger mot oss til å begynne med, men det blev til ingen ting til slutt. Chefen tilbød å gi oss fri, hvis vi kunde yde en bankgaranti på 25.000 kr., men det nektet jeg bestemt, og så blev det å måtte gå i fangenskap.

Hele tiden lå vi under vebnet bevoktning. Og vi blev altså tilbake holdt helt til 2. august. Fem dager etter at vi var anholdt knep danskene også «Ameta».

Og vi fikk ikke lov til så meget som å snakke med våre kamerater der om bord.

Etter 8 dagers forløp blev «Ameta» frigitt. Jeg har bestemt inntrykk av at danskene innså hvilken fiasko de hadde gjort ved å optre slik mot «Faustina», at de ikke turte gjøre det om igjen med «Ameta». Da «Ameta» skulde gå fra fangenskapet ba de om å måtte få noen småting som spiker o.l hos oss. For å få til dette måtte der høitidelige forhandlinger til, og den pakken vi sendte «Ameta» blev omhyggelig undersøkt før den blev overlevert våre kamerater.

Jeg hadde om bord en gammel kajakk jeg hadde tenkt forære museet hjemme, samt en liten barnebukse av skinn, men disse ting fikk jeg nok ikke beholde. Både kajakken og barnebuksen blev inndradd til fordel for den danske stat.

Det er nemlig danskene som har monopol på all handel, og vi hadde ikke lov til å kjøpe noe av de innfødte. Den farlige barnebuksen hadde jeg fått tak i hos en grønlandsk landråd (tilsvarende en norsk stortingsmann) som i stedet ville bytte til sig litt olje på en lampe.

Den 2. august blev vi endelig frigitt. Vi hadde da utstått vår straff i varetektsarrest, men de forbeholdt sig å komme tilbake til saken senere, hvilket vil sees av følgende påtegning på vårt nasjonalitetsbevis:

«Islands Falk»s anklage.

Motorskonert «Faustina» av Ålesund, fører Peder Blindheim, der er anholdt af Stationsskibet den 17-7 1924 på dansk Søterritorium under Grønland for, til trods for gentagne Advarsler, 5 Gange at have søgt grønlandsk Havn og saaledes har overtraat Bestemmelserne i «Underretning til Søfarende i Havet omkring Grønland», og som af den grund har været tilbageholdt indtil Dato, frigives Dags Dato med den Bemærkning, at de af Skipperen ulovlig tiltuskede grønlandske Varer (barnebuksen og den gamle kajakken!) jonfiskeres, samt at den danske Regjering forbeholder sig Ret til at gøre Krav gældende hos Eieren af Sjibet, naar Ministeriet har modtaget skriftlig Rapport fra Chefen for Stationsskibet og Copi af det af Inspektøren i Sydgrønland i Godthaab afholdte edelige Forhør.

Føreren advares mod atter at beseile de grønlandske Kyster og Øer udover de af den danske Regering for Vandfylling (drikkevann) tilladte Kolonier. Et Eksempplar av «Underretning til Søfarende u Havet omkring Grønland» er samtidig hermed udlevert til Føreren af Skibet».

«Faustina» krever erstatning.

-Er dt så at De vil fremsette erstatningskrav?

-Ja. Det var nemlig meningen at vi skulde ha nådd å dra på Islandsfiske etter å ha levert fangsten fra de grønlandske fiskebanker. Det blir det nu ikke anledning til, takket være det

lange ufrivillige fangenskap. Og der med er fortjeneten på Islandsfisket tapt. Dessuten vil vi kreve erstatning for havari påført «Faustina» av danskene. Da vi kom inn til Godthåp, nemlig, og skulde ankre, tilbød jeg å overta kommandoen på «Faustina» igjen så vi kom ordentlig i havn. Dett blev nektet. De hadde ikke bruk for hjelp til det. Og følgen blev at de manøvrerte skuten slik at den brøt sammen mot den andre og «Faustina» fikk klyverbommen brukket av.

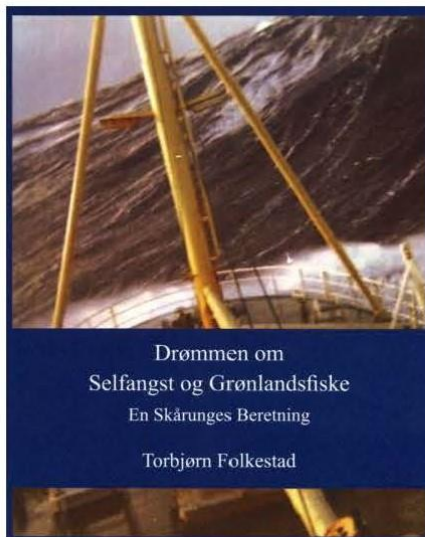
-Hvad er ellers Deres mening om ekspedisjonen og dens resultater?

-Vi har all grunn til å være fornøiet med resultatet. Ekspedisjonen har godtgjort at der finnes fiskebanker ved Grønland med enorme mengder av fisk. Nu har vi erfaringen og næste gang vil nok turen bli ennu fordelaktigere. Det var jo mest for å høste de nødvendige erfaringer vi gikk opover med et så lite skip denne gang.

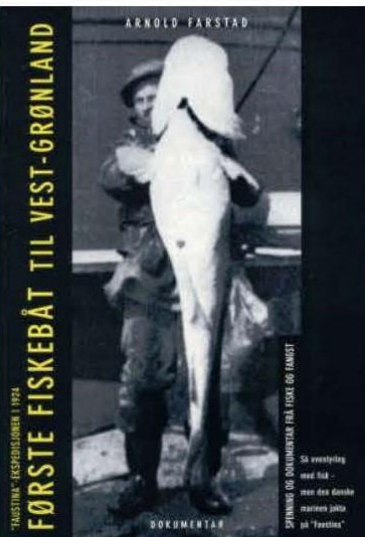
På reisen hitover har vi brukt 19 døgn. Vi måtte ligge over i Torshavn for storm, hvor vi forresten avmønstret et par mann hjemmehørende der. Færøyingene var helt begeistret over vår fangst, og den merkelige optreden vi var blitt vist av de danske myndigheter, vakte den største oppmerksomhet. Monopolstyret og hindringene i færøyingenes fiske på Grønland har også ophidset gemyttene på Færøyaner og ønsket om at Grønland måtte bli åpent, blev bestyrket, da de fikk se resultatet av «Faustina»s forsøksfiske.

-Hvordan var været på hjemturen?

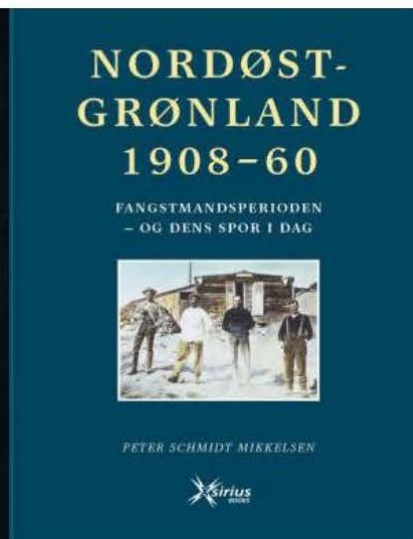
-Det blåste sterkt, og under Vestmannøyane mistet vi således en del av dekkslasten.

Drømmen om selfangst og Grønlandsfiske.
Av Torbjørn Folkestad
Kr. 350,-

Arnold Farstad: Første fiskebåt til Vest-Grønland, «Faustina»-ekspedisjonen i 1924. Kr. 185,-

Peter Schmidt Mikkelsen: Nordøst Grønland 1908-60 Fangstmandsperioden og dens spor i dag. Kr. 795,-

Bøkene finn du i nettbutikk på www.ishavsmuseet.no

Kongens fortjenestemedalje til Willy Magne Nessel

Tidlegare styreleiar i Ishavsmuseet Aarvak og «Polarstar» sin redningsmann, Willy Nessel, har vorte tildelt utmerkinga Kongens fortjenestemedalje.

Kongens fortjenestemedalje er ei utmerking som vert gjeven til personar som har gjort ein ekstraordinær innsats for samfunnet over lang tid. Medaljen vart innstifta i 1908 av kong Haakon VII og er ei heider til dei som har bidrege innan kultur, samfunnsnyttig arbeid, frivillig innsats eller andre samfunnsområde. Etter ei endring i 2012 finst medaljen berre i éi valør, som markerer stor teneste for fellesskapet.

Grunngiving for at Willy Magne Nessel fekk medaljen

Willy Magne Nessel frå Hareid vart i august 2024 tildelt Kongens fortjenestemedalje for sitt langvarige engasjement i lokalsamfunnet. Nessel har bidrege sterkt til kultur- og idrettslivet i kommunen over mange ti-år. Han har vore aktiv innan fotballen i Hareid, Haddal og HaNo.

I mange år var han sentral i Hareidsstemna, der han mellom anna var stemneleiar i seks-sju år.

I sju år var han aktiv i lokalpolitikken, tre av åra som ordførar.

I dei seinare åra har Willy spelt ei sentral rolle i miljøet kring Ishavsmuseet Aarvak, der han sat som styreleiar i seks år, og etter den tid har han arbeida uttrøtteleg for å fremje Ishavsmuseet Aarvak til ei nasjonal satsing. Når dei fleste skimta spikarpakken som neste stopp for ærverdige «Polarstar», tok Willy tak, kjøpte skuta og fekk skuta til Polen, den vart totalrenovert.

Trass helseutfordringar siste åra, har Willy halde fram arbeidet både for Ishavsmuseet, Hafest og andre frivillige organisasjonar han brenn for.

Overrekkinga av medaljen

Det var høgtid under konserten i Kyrkjelydshuset på Hareid, då ordførar Bernt Brandal gjekk opp og tok ordet. Det var ikkje mange setningar han sa før publikum begynte å skjønne kven mottakaren av den høge utmerkinga var.

Grunngjevinga for utmerkinga var lang, med stort og langt engasjement i mange retningar. Det var ein audmjuk, rørt og truleg litt stolt Willy Nessel som kom fram og tok i mot utmerkinga.

På sitt vanlege vis, takka han alle som han hadde arbeida saman med i dei ulike frivillige laga, saman kan vi få til det mest utrulege, var i korte trekk innhaldet i orda han takka med.

Takk og gratulerer

På vegne av oss som til tider arbeidar saman med deg, Willy, er det viktig å seie at det alltid er kjekt og triveleg å vere med der du er. Du er inkluderande, optimistisk, positiv, ser alle og er raus. Då vert resultatet også godt!

Ishavsmuseet Aarvak og «Polarstar» vil også nytte ISFLAKET til å takke Willy for hans utrettelege frivillige arbeid her. «Polarstar» hadde vore spikar utan din enorme innsats, både i timar og pengar.

Samstundes vil vi gratulerer så mykje med den høge utmerkinga, den er deg vel fortent, Willy.

Ei tid kunne du møte isbjørn langs vegane i Brandal, eller moskus på beite på bøane. I dag finn du dei berre på sokkel i Ishavsmuseet. Besøk Ishavsmuseet å få eit innblikk i den dramatiske ishavshistoria frå selfangst, overvintringsfangst og ekspedisjonar. Her vil du også finne dei tøffaste lokala i regionen vår til kurs, konferanse, selskap og julebord.

Tøft er det også å oppleve den verna ishavsskuta M/S Polarstar som kan ta deg med på tur i til dømes fagre Hjørundfjorden eller ut i havgapet til fugleøya Runde. Ypparleg til blåturar, kunde arrangement, mindre konferansar, eller kva med bryllaupsferd på fjorden?

Kontakt oss for info og tilbod

post@ishavsmuseet.no -tlf 95 11 76 44

Dagbok Nordøst-Grønland Hallvard Devold 1930 - 1931

Avskrift ved Arnold Farstad, frå
fotostatkopi av originaldagboken -

Første dagboksnotat er udatert

Stringbergshalvøen under Frantz Josefs fjord -
de hadde ikke nåd frem på grunn av
snemengder. Sneen blåser ned alle de høie fjelde
her og dynges op på isen. De hadde trukket op
løipe på ski to ganger fem og tilbake med det var
allikevel umulig for bikjene og følge efter med
lasset. I Eleanor bay så de mye hare rype og
revespor. Ruten var feil, efter min mening. De
burde ha gåt nordover gjennom passet midt i
Dusen Fjord og ikke gåt helt inn til Vargbukta
(vis av vis) Teufe...Kjellbotn melde 6 nye rever
i Dusens fjord.

Den 13. mai kom han sør efter, med 20 rever fra
vinterens fangst på lasset. Der er rikelig med
vildt overalt i Dusens fjord og bra føre. Siden
Giæver og Richter forlot ham hadde han fåt
yderligere 6 stk. Han har nu 36 stk på sin kappe
og kommer inn som er fin nr. 1, Som nr 2
kommer jeg med 21 dyr hittil. Jeg savner ennu 4

Nogen direktet sammenheng lar sig imidlertid
ikke gjøre da fangsten mest beror på terrenget.
Vi skuflet reveburene våre ren for sne. En
blårevtispe er drægtig og visstnok også flere av
de andre.

Den 15. mai gik jeg sidste tur innom Sofia Sund.
Fik 1 hvit rev på veien, selvfølgelig
adskilligødelagt av ravn. I Nils Hermans hyte
traff jeg Halle, som hadde fåt 5 stik siden sidst
jeg traff ham. Vi gik så til Marias øy hvor vi fik
to hvitrever. Den 20. mai, i dag da dette skrives,
ligger jeg i Arentz hytte på hjemgående.

Den 17. mai hørte jeg de første grågjess. To par
fløi over hytter der da jeg var på inngående. I
1928 så jeg de første den 16. mai. Hovedtrekket
kommer i slutten av mai.

Hallvard Devold (1898–1957)

Da Kjelbotn kom hjem den 13. mai meldte han
at bekkene allerede gik omkr. den 10 i det indre
av Dusensfjord. Her i Sofia Sund merket jeg nu
økende varme den 17. mai. Richter meldte at på
Geographical gik nogen elver den 15. mai.

I Dusens fjord tallet Giæver 76 moskusdyr på
vei fra Vargbukten til Kapp Gråh. I Sofia Sund
går 4 dyr, hverken mere eller mindre p.t.

21. mai 1930

Kom frem til Arentz hytte igår fm kl 1030. Jeg
fortsatte derfra idag fm østover, på hjemgående.
Jeg hadde flere timers arbeid med å bringe ... av
veien. Jeg skjøt to harer og to par ryper med
salongriflen. En enslig gås fløi op på en 500 m
hold. Fik ellers en falk på reveåte. Den største
del av veien satt jeg på sleden da det var kram
sne så skiene gik trått. Sledemeierne er
jernskodd så de gled lett. Rypehunnerne har nu
delvis skiftet dragt. Hannen derimot er helt kvit.
Den ene rypehunn som jeg fortært til aftens,
hadde to egg av størrelse som en kirsebæsten i
sig. Iforgårs skjøt jeg en hare på Marias øy. Den
hadde 5 foster av størrelse som en alm. husmus.
Skulle anslå haremor- var 1/3 på vei som det så
smukt heter.

Arktisk Næringsdrifts folk 1929-1931. Foto tatt i Ålesund før avgang i 1929. John Giæver, Otto Johnsen, Søren Richter, Olav Kjelbotn, Arnulf Gisvold, Ingvald Strøm og Sverre Sørensen. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Jeg nådde Orvins hytte etter ca 10 timers tur. I morgen er jeg hjemme igjen.

Torsdag 22. mai 30

Forhalte hjem fra Orvins hytte. Skjøt 3 ryper. Nådde hjem, ved 6 tiden. Det sner så smått og blåser stiv NQ ikveld temp omr. 0.

Fredag 23. mai 30

K og jeg tilbragt dagen med å flå. Strøm ute i terrenget og skjøt 2 harer. Frisk NQ hele dagen men stille mot kveld. Harestek.

Lørdag 24. mai 30

Idag kom Giæver, Johnsen, Richter og Sørensen fra Vegasund for å diskutere stillingen. Kjelbotn var ute på jakt og kom med 3 gjess. Været er halvklart med delvis solskin, temp omkr. null.

Søndag 25 mai.

Fungerte idag som baker og kokk, gåsestek og blandet frugt. Det er tåket og litt slud iblandt. Otto Johansen og Strøm var på jakt og skjøt en moskusokse, der var 13 dyr oppe i heia, første

gang siden i fjorhøst at moskusen har vært her i nærheten. Temp -4 ikveld.

Mandag 26. mai 30

Frisk NW med sne også idag. Vi holder det gående med småarbeider innendørs.

Tirsdag 27 mai 30

Idag virkelig snestorm og sterk snefald. Har holdt det gående innendørs med matlavning, kjøttmaling og med fangst av snespurv utenfor. Snespurven optrer i flokker nu og vi trenger dem til revemat. Et par kuldegrader.

Onsdag 28. mai 30

Sner fremdeles men spakere vind. Innendørs arbeide på alle mann. Et par kuldegrader.

Torsdag 29. mai 30

Rimelig vær idag men dyp sne overalt. Pusler med småtterier og venter spendt på det første blårevkull.

Fredag 30 mai 30

Olav og Otto var på jakt og fik en snadde på isen. Varmt i solveggen midt på dagen om natten flere kuldegrader og tåke.

Lørdag 31. mai 30

Karene arbeider med forskjellig for å få tiden til å gå. Tåket vær med svakt snefald. Temp omkr 0

Søndag 1 juni 30

Drog en tur til Orvins hytte for å hente en del saker, bøker etc og får å eftersøke et par åter og rever jeg endnu savner. Hadde en forbandet tur på 4 timer. Sleden slag igjennem og der var meget vann på isen. Skjøt en hare ved hytten.

Mandag 2. juni 30

Kjørte hjem idag i tåket vær. Karene bringer nu daglig nogen gress og ryper til gårds. Et par varmegrader.

Tirsdag 3. juni 30

Giæver skjøt inatt en storkobbeunge. Johnsen og Kjelbotn 5 gress. Overskyet og et par kuldegrader.

Onsdag 4. juni 30

Inatt fik en blårevtispe unger og vi hører der er liv i kassen så alt ser forsåvidt bra ut. I anledning fødselen blev der kokt hjemmebrent som særlig Strøm lot sig smake. Det hele forløp ganske pent.

Torsdag 5. juni 30

Føret svikter nu snart. Vi kan vente vårflom når som helst. Sverre Sørensen startet derfor hjemover ved tiden.

Fredag 7. juni 30 Kapp Franklin.

I gårkveld startet Giæver, Johnsen og jeg med Myggbukta som foreløpig mål. Giæver og Johnsen skal til Kapp Herschel, jeg til Myggbukta for å telegrafere. Vi gik over Franz Josefs fjord på 5timer og nådde hytten i fin form. Elvene er begyndt å gå, men ganske pent. Johnsen skjøt en gås ved hytten på 300 meters hold og fandt dertil 2 egg. Vi kamperer her.

8. juni 1930 Myggbukta.

Ankom hertil på em efter drøi trin over bayen hvor sleder overalt gik gjennom sneen. Elvene har vandet kilometervis utover under snelaget.

*Ved Myggbukta 1933, reverbur i bakgrunnen.
Foto Walter Molt, Ishavsmuseets arkiv.*

mange nyheter, Hoel skal avgårde med Veslekari igjen. Prisene på skinn gaat beklagelig ned. Atskillege privattelegrammer.

Torsdag 19. juni 1930 « Kjellbotn»

Mens jeg lå i Myggbukta for å besørge telegraferingen hjem kom hele vårflommen og vi måtte vente til den var over, noget ved vidste på forhånd. Fik besørget telegrafering som ikke var morsom med det resultat vi har. Giæver, Johnsen og jeg bodde i et telt ved hytten og var ellers gjester ved alle måltider. Giæver og Johnsen startet nordover samtidig som jeg sydover. De skal sig frem til Kapp Herschel og pakke sakene der til fartøiet kommer.

Jeg startet fra Myggbukta igårkveld og maatte helt fra begyndelsen vasse ivand til over knærne. Flere ganger holdt isen på å svikte under skiene. Var oppe på Kapp Bennet og vred mine strømper og spiste. Gik derefter ut på isen og fløt pent oppå skaren til jeg var nogen km syd for Kapp Franklin, adskillige km østenfor landet, som jeg ikke turde prøve å nå grundet elvevand. På selve Franz Josefs fjord var der vann overalt så bikjene svømte med sleden og jeg trasket tvers gjennom alle dammer. Underveis sov jeg 4 timer på sleden. Da jeg våknet var det tett tåke med kjennte storsene så godt at jeg fandt retning. Da jeg nærmet med Humboldtlandet gik jeg efter i fosseduren. Tispen Thea fik underveis det snurige indfald at sitte på sleden oppe på soveposen lot sine brødre trekke sig gjennom vanndammene. Dette

Utsikt mot nord og Kap Franklin fra Kap Wijkander 1997. Foto frå Ivar Ytreland

lot seg gjøre da jeg trasket foran. Nådde frem efter 19 timers vassing. Gjør turen efter enhver som vil.

Godt å være hjemme igjen.

Freitag 20. juni 30

Tåket vær. Kjelbotn og Richter var på jagt og skjøt to moskus innenfor nasset imot Sofia sund. Olav og jeg kjørte av gårde og bragte kjøttet hjem. Vi har det nu godt. Har bare å vente på fartøiet, mat har vi nok av, og det er slutt med kulden.

Lørdag 21. juni

Vi hadde helstek til middag og har kun puslet med småtterier.

Søndag 22. juni 30

Vi har puslet med litt av hvert, saltet kjøtt o s v. Richter er begyndt sine etnografiske arbeider og graver i ruinene utenfor. Overskyet temp +3 gr.

Mandag 23. juni

Richter arbeider i sine ruiner. Vi andre gjør nærmest ingenting, forer revene, koker osv. Tåke og litt regn, temp omkr. 0

Tirsdag 24. juni 30

St. Hans aftens. Dagens begivenhet var at vi konstaterte 5 par blårev i det kulle har faatt. Vi gav hvalpene ormekapsler. Hvitrevparrene ser det smaatt ut med. Vi ventet hvalper av 3 par men det ser ut til å være et bedrag. Men vi har iallfald 10 000 på blåreven. Tåke og regn, temp omkr. 0.

Onsdag 25 juni 3 0

Fersk kjøttsuppe og alm dovenskap. Tåke og regn temp omkr. 0.

Torsdag 26. juni 30

Har vært kokk og lavet kjøttboller og eplegrøt. Regn og tåke, temp omkr. 0

Freitag 27. juni 30

Kjellbotn har skudt en snadd, jeg passer som vanlig revene, ellers intet av betydning passert. Et par varmegrader.

Lørdag 28. juni 30

Har stelt revegården som vanlig når hjemme. Richter har skudt en moskus, Strøm en rype. Kjellbotn laver knivskift etter lappemodell.

Robertsons øy - Sofiasund 1997. Foto frå Ivar Ytreland

Søndag 29. juni 30

Tispen Thea har fått 5 hvalper idag, ellers intet av betydning. Strålende vær.

Mandag 30. juni 30

O og jeg kjørte over til Strømhytta og hentet hjem båten vår, robåten. Vi kjørte den på to sleder; og det hele foreløp meget bra da vannet nu er gått gjennom isen. Richter graver i ruiner og Strøm har lavet kjøttkaker til middag. Overskyet +3 gr om kvelden tåke.

Tirsdag 1. juli 30

Søren Richter graver i ruiner. Foto frå Ottar Brandal

Har lavet et par revekasser. Olav og Søren har ilet rundt huset med torv. Strøm kokk som vanlig. Temp omkr 0 og tåke.

Onsdag 2. juli 30

Fortsatt samme slags arbeider som igår. Tåke og temp omkr. 0.

Torsdag 3. juli 30

Richter fant idag en liten eskimoby på Wylaandersøyas østside. Vi andre har puslet hjemme med det vanlige, foring av revene, hundene osv. Tåke og svakt regn. Temp omkr. 0.

Fredag 4. juli 30

Inatt har det snedd adskillig igjen og snøværet forstatte utover dagen. Det faldt en 10 cm. Ola, skjøt en storkobbe som vi kjørte tilgårds. Om kvelden opklarnende og ca 2-3 varmegrader.

Lørdag 5. juli 30

Alm puslearbeid utført, til middag kjøttkaker. Delvis skyet, et par varmegrader.

Søndag 6. juli 30

Kulingbyger fra syd med regn. Et par varmegrader.

Mandag 7. juli 30

Det klarnet op mot kvelden idag. Erter og saltkjøtt til middag. Puslearbeider.

Tirsdag 8. juli 30

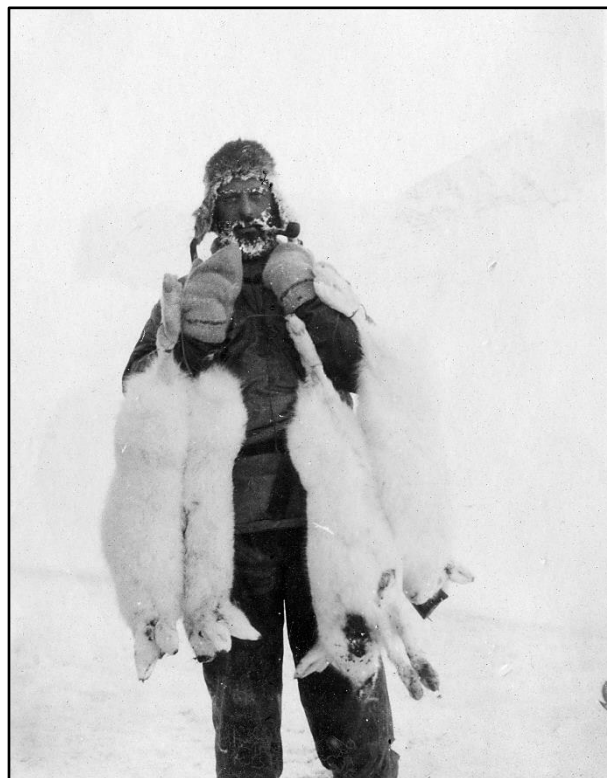
Kjellbotn har hatt tørn i kjøkkenet idag, med brødbaking og kjøttkaker, temp omkr. 0 gr. overskyet.

Onsdag 9. juli 30

Overskyet med opklarning av og til. Jeg lavet revekasser. Olav tetter båten. Søren graver. Intet av betydning passeret.

Torsdag 10. juli 30

Pent vær idag, vi har hat småbåten på vandet. Der er litt åpent vann fra huset og utover til odden ved innløpet til Sofiasundet, derfra er der en åpen råk tvers over til Robertsonøya.

På harejakt ved Hoelsbu 1931. Foto frå John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Fredag 11. juli 30

Padlet mig frem til Robertsonøya i robåten. Fik en del egg i fugleberget og skjøt 2 erfugl (stegger). Olav på harejagt og skjøt 4 stykker. Delvis overskyet vær.

Lørdag 12. juli 30

Frisk vind fra SE med regnbyger. Olav har arbeidet med motorbåten, vi andre har bedrevet forskjellig puslearbeider, temp omkr. 8 grader.

Søndag 13. juli 30

Har tatt det med ro. Harestek og eplegrøt til middag. Overskyet vær. Temp omkr. 6-7 grader.

Mandag 14. juli 30

Idag har jeg holdt storklevask på mine klær. Olav spikrer netting på revekasser og Søren Richter var på excursion til Wijkander hvor han fandt endel gjenstander. Strøm kokk. Fint vær, temp ca + 7 gr.

Tirsdag 18. juli 30

Har holdt det gående med forskjellige arbeider. Reparert motorbåten, vasket klær, lavet revekasser o. s. v. Fint vær de sidste dage. Isen går nu hurtig opløsning. Sofia sundet snart isfritt. I Dusenfjorden ser det allerede ut til å være isfritt. Isen smelter på stedet. En blårevtispe, et gammelt dyr, rømte igår.

Lørdag 19. juli 1930

Satte motorbåten på vandet og gik tvers over sundet og satte ut et laksegarn i en elveos. Skjøt endel sjøfugl til revemat. Om kvelden kom tåken.

Søndag 20. juli 1930

Tåke og vi har tatt det med (ro), temp omkr 0 grader.

Mandag 21. juli 30

Har idag bakt brød - de andre bedrevet forskjellig. Strøm en tur på jakt og skjød 1 hare.

Tirsdag 22. juli 30

Olav og jeg kjørte over for å se efter laksegarent men fik ingen fisk. Kanskje er det litt tidlig. Ved Kap Franklin ligger isen endnu, og ellers fuldt av is nordover og østover. Fjorder og sund isfri.

Onsdag 23. juli 30

Kjelbotn, Strøm og jeg på moskusjagt for å få et lager, da vi nu må dra til Myggbukta såsnart isen tillater det. Skjøt 5 dyr i heien et km fra stasjonen. Bar med os hjem det vi greide. En

Moskuskalv Nordøst-Grønland 1929. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv

fjorkalv ellers 2 kjøer og 2 stuter. Fersk kalvestek. Om kvelden kom tåken igjen og temperaturen gik ned til 0 gr.

Arentz hytte Torsdag 24. juli 30

Olav og Søren drog med motorbåten til Dusenfjord for å hente endel saker fra ivinter. Jeg rodde inn Sofiasund til Arentz hytta med «Trym» som følgesvend for å fjerne et par åter jeg savnet under sneen og samtidig bringe endel slagfeller for neste sæsong. Lå adskillige barer. Litt regn på slutten.

Orvins hytte Fredag 25. juli 30

Rodde tilbars fra Arentz. Lot «Trym» løpe langs fjorden da han ikke kan ligge stille i båten.

Regnbyger hele tiden. Så 11 moskusokser i Stordalen og Trym skremte op et fulltallig rypekull et par km vest for hytten. Overnatter her for å tørke mine klær og i påvente av godvær.

Lørdag 26. juli 1930

Nådde hjem ved 4 tiden i em, seilte endel av veien for medvind. Alle de andre tilstede. Olav og Søren hadde skudt 20 gjess i Dusenfjorden og et par hareunger. Strøm har passet dyrene og huset.

Søndag 27. juli 30

Otto og Søren på dekket til «Veslekari». Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Richter, Kjelbotn og jeg reiste i motorbåt til Wijkander for å grav ut eskimohyttene der. Vi grov ut 5 hytter med magert resultat, men fandt dog noget. Stek, grønerter og fruktsuppe. Vi var adskillig plaget av mygg under arbeidet.

Mandag 28. juli 1930

Klævask, kokning, foring av dyrene o.s.v. Godvær med temp ca+ 5 gr.

Tirsdag 29. juli 1930

Idag har vi gjort oss klar for tur til Myggbukta. Strøm baker brød. Overskyet, et par varmegrader.

Torsdag 31. juli 30

Olav, Søren og jeg startet for Myggbukta ved middagstid. Vi stod tvers over fjorden og kom under land et par km vest for Kap Franklin. Da vi så en ganske vel bevart eskimoby stanset vi og grov endel, spiste og sov litt i solen. Fortsatte så videre mellom stor is og kroket oss omsider gjennom. Da vi stod inn Myggbukta så vi riggen på «Veslekari» som allerede var kommet. Vi så Fartøiet ved totiden idag morges. Her traff vi Hoel, Orvin, Knaben Einarsen og m. fl. Fikk pjolter og ...

Søndag 3. aug 30

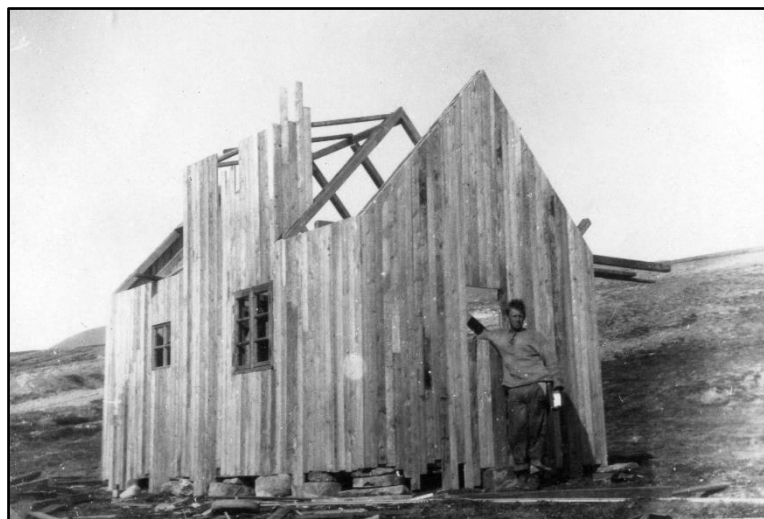
Kom til Humboldt med Veslekari på morgensiden. Sørensen og Halle var kommet hertil for et par dage siden med et par hvitrev. Alle ombordværende var iland og besøkte stasjonen

som ser pen ut. Etter frokost begynte vi lossningen som var færdig på noen timer. Videnskabsmennene var på excursion i nabolaget. Forlot stedet igjen om eftermiddagen. Vi skal losse bistasjoner på veien innover langs Gauss halvøya.

Mandag 4. aug. 30

Ankommet til Moksusfjorden etterat ha lagt ialand fem bistasjoner langs Gausshalvøya i løpet av natten. En våt jobb da det var stiv pålandsvind. Ligger nu og lossrer hovedstasjonen som skal hete Hoelsbu til overgeneralens hukommelse. Et pent sted hvor jeg håper fangsten vil vise sig god.

Dagfinn Werenskiold arbeider p.t. med en tegning av meg.

Hoelsbu under bygging. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Fredag 7. aug. 30 Myggbukta

Halle og jeg kom hertil i en efter slitsom tur over eidet fra Moskusfjorden. Vi losset færdig på Hoelsbu og stod så inn Moskusfjorden med fartøiet, ha i land en bistasjon på sydsiden av fjorden. Da vi nådde anker ved Bråstad hytte blev Halle og jeg satt så langt inn vi kunne komme med motorbåt. Skipper Lillenes kjørte oss. Gik over hertil på 6 1/2 time. Her er arbeidet i full sving. Einarsen monterer vår nye radiostasjon som Konsul Christensen har forært oss. De to tømmermenn Nakken og Ellingsæter

Stasjonen på Ella Ø. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

arbeider med huset i et ikke særlig overdrevent tempo.

Fortiden er her 12 mann tilstede. Har fått Lundquist over istedfor Gisvold som skal hjemsendes.

Myggbukta 25-8-30

«Veslekari» drog herfra den 22 med alle sommerfolket og dessuen Teines ekspedisjonen. Her på stedet er isommer bygget et nytt stort sjå for provianten, her er bygget ny radiostasjon med 1 kw kortbølgesender og huset er forstørret så vi får kjøkken, dagligstue og en stor sovesal. På Ella øy er lagt iland en ny stasjon med brendsel hvor Sørensen og Lundquist skal friste lykken. Vi har innredningen i første etage igjen (her på stedet) og ovenpå har vi kun den ytre bordklædning på. Sørensen og Lundquist går med det nærmeste sydover herfra. her på stedet blir det ivinter Herdal, Halle, Strøm og jeg. Vi skal ha revegården her, så nok at stå i.

Siden sidst skrev i dagboken har Halle og jeg vært en tur til Krogness for å inispisere huset. Skipper ..... på «Hugnir» var indom og meldte at han hadde set folk på land der som bar på

kasser. Efter telegramveksling med Hoel fik jeg ordre om å undersøke saken. Vi kjørte nordover i motorbåt, hadde en trang gjennomgang på utsiden av H Foreland hvor der var meget is.

Var tilbake efter tur på 3 a 4 dager. Alt var iorden på Krogness. Vi medbragte 3 sk. kul og endel proviant så turen var ikke forgjeves.

«Godthaab» anløp også en dag og lå her en times tid. Kapteinene Røis Carstensen med en smuk liten løytnant som adjutant kom iland og blev traktert med kaffe. Han vilde angivelig betale Nanoks telegrammer og nogen komager Rudi har skaffet de danske fangere på Landodden.

Han optrådte overmåte elskværdig, takket for den elskværdige mottagelse o.s.v. Koch var ombord men kom ikke på land. Da Jeg fulgte gjestene til motorbåten spurte han overmåte forsiktig, fra Jenov, om jeg skulle bygge op Carlshavn igjen isommer. Jeg svarte at jeg vel snart traff Jenov så skulle, vi nok bli enige.

Da «Veslekari» gik fra Moskusfjorden blev der bragt iland materialer til en hytte i Stordalen på Strindbergs halvøy. Koch skal ha et petroleumsdepot der.

Jeg betalte tømmermennene Nakken og Ellingsæther 150 kr i akkordpenger for å få

Hytta på Strindberg, her i 1935. Foto Walter Molt, Ishavsmuseets arkiv.

reisverket på huset færdig, da det gik så smaatt fremover og Nakken hevdet han kun var forpliktet å bygge radiostasjonen og hadde tatt jobben som en ferietur. Det var 100 norske kroner og 50 islandske kroner, innkommet som telegramgebyr for avsendte telegrammer fra Nordkapp II, skipper Isak Isaksen som førte et amerikansk jaktselskap med seg. Nordkapp II anløp mens Halle og jeg var på tur til Kap Krogness.

Myggbukta 28. sept. 30

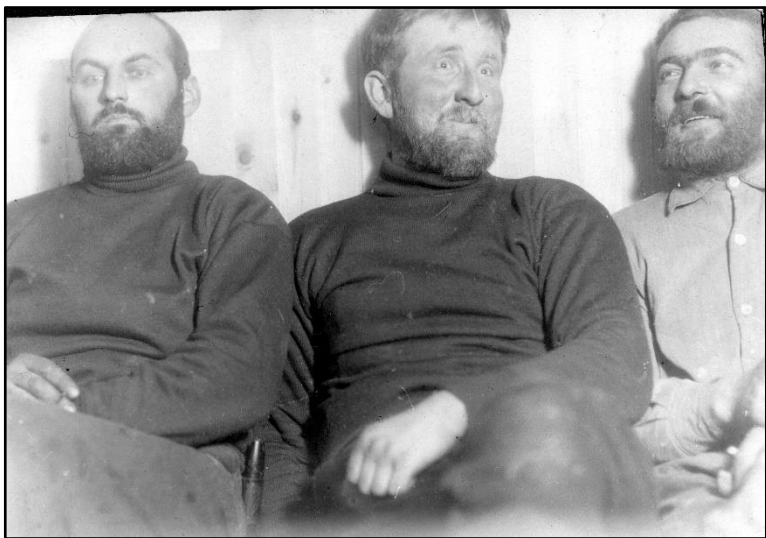
Siden jeg sidst skrev i dagboken har arbeidet gaat sin jevne gang her på stedet. Søren og Lundquist og Herdal drog den 26. august sydover. De førstnevnte med Vegasund som mål, Herdal skulde til Kjelbotn for å passe reven inntil vi kan få dem hertil. Halle, Strøm og jeg har arbeidet med huset og fuldført det, videre har vi faadt 3 levende rever i kassene omkring og lavet 16 revegårder ferdig og 2 hundegårder. Dertil to lette bistasjoner som vi skal kjøre ut i terrenget når føret tillater det.

En av de første dager av august kom Giæver trampende hertil. Han hadde rodd i småbåt til bunden av Moskusfjorden. Han kom for å hente

spiker og for å få en motorbåt innover. Jeg kjørte med ham. Havet var helt åpent, en svær dønning stod på. Vi måtte først overnatte på Bennet for svær sjø der lå en strimmel drivis i fjorden som skaffet avhold. Næste dag fortsatte vi og skulle stoppe ved Kap Franklin for å etterse en revekasse der. Vi gik ind mellem endel store flak som stod på grunn og som dannet som en slags havn som tok av for dønningen. Jeg hoppet på land og efter kassen og hytten, men under avsted (AVGANGEN??) igjen slog en skvalpesjø båten halvt full av vann så magneten sa stop. Vi måtte følgelig losse og tørke magneten i hytten.

Ved 3 tiden om natten var det høivande og jeg var ute og trakk båten så langt op som råd var i sanden. Da vi våknet næste morgen hadde sjøen øket, knust isen indenfor til biter og delvis ødelagt båten. Takk skjebne. Vi hadde det godt på land men båten var ødelagt, maskinen blev båret op i hytten og rene full av olje.

Vi sturet så en dag. Skjøt en moskusokse som vi bar til hytten for å ha kjøtt på stedet. Derefter stakk vi tvers gjennom halvøya i et dalføre et par km nord for hytten og kom ned Smedalen. Her fandt vi materialen vel tilrette og bygget op hytten. Vi sov nagle timer i solen, gik så tilbake

*Thor Halle, Søren Richter og Sverre Sørensen.
Foto frå John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.*

rundt Franklinodden. Det var en slitsom tur. Etter at ha hvilt ut på Franklinhytten tok vi trampen tilbake til Myggbukta. Nogen dage senere gik så Giæver tilbake til Moskusfjorden over land.

Vi tre andre, Halle, Strøm og jeg fortsatte vårt arbeide der. Ettersom kasser, sændte værmeldinger og bygget revegårder.

Isen la seg meget sent. Det drøiet et godt stykke ut i oktober før isen frøs og fra isen så vi åpent vann ved Bennetpynten. Den 1ste november kjørte Halle og jeg sydover for å hente levenderevene på Franklinhytta. Fortsatte så neste dag over Frantz Josefs fjord. Midtveis traff vi Kjelbotn, Richter og Herdal som var på vei til Myggbukta med dyrene. Vi snudde da tilbake til Franklin. Da vi kom til hytten der fant vi Giæver og Johnsen som netop var kommet rundt Gausshalvøya efter å ha bygget hyttene der. Endnu hadde de ikke bygget hytten i Moskusfjorden vest for Hoelsbu og sidstnevnte er nødvendig for å få forbindelse med hyttene langs Gauss.

Vi var syv mann i Franklinhytten den natt.

Næste dag fortsatte vi alle fram til Myggbukta som vi nådde i sidste øieblikk da isen var på utgående for en kraftig landvind. Vi hvilte så nogen dager. Isen lå langs det nordre landet fra Myggbukta og utover til Hold with Hope.

Jeg kjørte med Herdal utover til «Geischa-hytten» og viste ham hvor redkapene var plasert, da han skal fange der i vinter.

Den 5te november drog Halle og Giæver over land til Moskusfjorden for å begynde fangsten og få, færdig den hytta som mangler i Moskusfjorden. Selv vilde jeg kjøre med Johnsen rundt Gauss og få hytten på Strindberg opsatt. Har ellers mine tvil om det vilde bli gjort.

Jeg skal ivinter fange i Loch Fine hvor Winther ifjor fik 5 rever og derfor ingen vil ha iår.

Levin Winther på sleden. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Den 9de november så isen sydover såpass bra ut at Richter og Kjelbotn drog avgårde for å komme tilbake til Kap Humboldt.

Samtidig startet jeg for Bundhuset i Loch Fine med proviant og endel redskaper på veien dit ca 5 km nordenfor hytten. Næste dag skjøt jeg 3 moskusokser hvorav jeg kjørte et dyr tilgårds som vinterforråd. Om natten røk det opp med snestorm og det blev inneligge dagen over. Kjørte hjem et nytt lass i måneskinnet om kvelden. Kjørte så dagen efter hjem til Myggbukta. her var Kjelbotn og Richter, som var kommet tilbake da Frantz Josefsfjorden var gaat op.

I midten av oktober hadde Halle, Strøm og jeg skudt først 5 moskusokser paa slettelandet nordfor Bennetåsen og siden 27 dyr østefor hytten i Myggbukta ca 3 km vei derfra. Vi hadde

Fangsthytte Van Krogh 1935. Foto Walter Molt, Ishavsmuseets arkiv.

således et bra forråd av mat. Vi fordrev nu tiden mens vi ventet på at isen skulle legge sig med å kjøre hjem kjøtt, sende de daglige værmeldinger, foret alle våre dyr. Vi hadde 2 kull hvalper foruten alle de voksne hunder, ialt 25 voksen mellom 30 - 40 rever.

Den 13. november drog Kjelbotn og Richter avgårde igjen. Johnsen og jeg startet den 16 november.

Første dag kjørte vi til Kap Franklin hvor vi overnattet. Neste dag 17 november kjørte vi videre til Smedalhytten. Det var fint vær og det gikk strykende på ungisen.

Vi satte ut åter i terrenget der og bygget sjå på hytten, som manglet.

Van Kroghs hytte 18 -11-30

Johnsen og jeg kom hertil efter vel 3 timers tur fra Smedalen i fint føre, endel vind imot. Vi la ut aater på veien. Temp ca -15 gr anslaatt.

Vi har her material til en hytte liggende og har bestemt oss bygge den her på stedet og kjøre den ti dalen på Strindbergs halvøy.

Van Kroghs hytte 19 -11-30

Idag har vi arbeidet med hytten på landkallen. Vi har kappet av 1/2 meter på lengden for lettere å kunne få den på sleden. Har lagt ut nogen åter i nærheten. Til mat ferskkjøttssuppe. Fint vær ca - 18 gr.

Van Kroghs hytte 20 -11-30

Har gjort huset færdig idag og anbragt det på sleden med ovn og alt i, færdig til transport. Fint vær som igår.

Tromsdalen 21 - 11 - 30

Kjørte frem hertil med hytten på vare to sleder med vare 8 hunder foran. Brukte 4 timer på veien. En mand løp foran skiftevis. her har Johnsen kjøttdepot. Vi laver biff og har det bra. Temp anslaatt ca -20 gr. Fint vær og føre.

Tromsdalen 22-11-30

Det er stiv NV vind idag så vi ligger over da det blir tungt å kjøre hyten mot vinden. Johnsen har vært i terrenget og satt ut redskaper, men har ingen rever faatt ved slakteplassen hvor han allerede hadde redskap. Jeg koker maten. Temp -20.

Huttetu 23-11-30

Kom hertil efter 3 1/2 timers kjøring. Vi skiftedes om å løpe foran. Anslår tem til -25 gr idag, med kold sno imot. Strøket rundt hytten her ser øde ut. En ren sandørken. Hyttens navn, som Giæver er mester for, er ganske vel truffet.

Stordalen 24 - 11 - 30

Vi satte tvers over fjorden hertil fra Huttetu og fik kjørt hytten op på landet som vi nådde i mørket om kvelden. Det danske petroleumspot ligger ca 100 meter herifra. hadde vanskelig for, å finne så pas sne i nærheten at vi fik til kaffi og mat. Vi kokte ferskt kjøtt.

Stordalen 25. nov 1930

Av den material som isommer blev lagt op her av «Veslekari» var et par flak blåst ut over isen. Vi fandt de igjen i dag. Johnsen bygger sjå på hytten og jeg kjørte frem sten som vi muret omkring forat hytten ikke skal blåse vek. Her blåser nemlig bandsatt ut gjennom dalen, av og til. Var en tur opigjennom forat se efter de oljekilder som skal finner her, men vi så intet som for våre ukyndige øine kunne ligne olje. Formodentlig en misforståelse ianledn. Kochs

petroleumsdepot her på stedet. Temp ca -20 - 24 grader. Surt vær.

Hoelsbu 26. nov 1930

Johnsen og jeg kom hertil i mørket ved 5 tiden om em. Vi kjørte fra Stordalen til Kalthofklippen på 1 time og 3 kvarter. Siden gik det langsommere gr. endel sne på isen. Fandt endnu glør i ovnen efeter Giæver og Halle som var startet innover fjorden på fangsttur. De har ikke faatt opp den hytten de skulle bygge. Fangsten her hittil 4 ræver. Det ser ikke meget lovende ut. Ikveld sner det så smaatt. Skal det nu bli større snefall kan vi blåse i den hytten som mangler.

Myggbukta 28 - 12 - 30

Halle og jeg kom hit fra Hoelsbu lillejulaften efter en forbandet tur. Siden jeg sist skrev har følgende passeret.

Johnsen og jeg hvilte et par dager på Hoelsbu. Det snedde så smaatt og var usiktbart vær. Kjøtt. måtte vi hente i terrenget da Giæver og Halle ikke har kjørt noget ned. Omsider kom disse to fra tur, de hadde faatt 1 ræv inne i fjordene. Hytten længere øst på var heller ikke bygget. Hvad de har bestilt utenom et par turer inn til bunden av fjorden, i fint føre og vær, må fanden vite.

Da sneværet efter nogen dage sluttet, kjørte Johnsen og jeg ut en ny hytte, Johnsenhytta, og fik derved i sidste øieblikk sluttet hytterekken fra Hoelsbu rundt Gauss. Det fortsatte at sne.

Den 8 december lyste det op og jeg startet med Loch Fine som mål. De andre 3 skulle selvsagt også avgårde med det første.

Jeg startet ved midnatt i måneskinn. Da jeg hadde kjørt ca 5 km maatte jeg begynne å gå da snee var for dyp til å sitte på. Da jeg hadde kjørt....

(her manglar truleg ei side, AF)

Ikke derfra før 21. december. Det lysnet i dag efter at vi hadde lagt der en ukes tid og vi gik op

Ved inngangen til «Villaen» i Loch Fine. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

en løipe på ca. 10 km. jeg vidste at vi vilde få godt føre såsnart vi nådde vandskjillet til Loch Fine.

Det trakk igjen over og vi måtte returnere i vår løipe. Det snedde så en uke til og vi slapp op for mat og tobak. Vi spiste 1 rev og derefter 1 hund og røkte, kaffe og the. Selvsagt var hytten ikke proviantert av Giæver og Halle som hadde terrenget.

Den 21 bar det så iveri videre mot vest. Vi nådde vandskjillet ut på natten og siden gik det glatt. Fik landet ca. 300 meter nordfor hytten, Bundhuset i Loch Fine, hvor jeg hadde tobak og kjøtt i overflod. Næste dag sov vi over og gik så lillejulaften over til Myggbukta.

Her nektet motoren at starte, så julemeldingene blev først sendt 2den dag. Echaustrøret var kakset igjen og det tok lang tid finne feilen. Nu er alt iorden igjen.

Myggbukta 17. jan. 1931

Vi har hatt en rolig jul. Der kom ingen besøk. Føret i nærmeste omegn er vanskelig, løs sne, så vi hadde adskillig arbeid for å få hjem kjøtt. Kjellbotn kom 1ste nyttårsdag og blev her en ukes tid. Den 10 januar begyndte jeg gå på jagt i nabolaget for å få ryper til åter op gjennom Loch Fine. jeg fik endel harer men smaatt med ryper. Igår den 16 kjørte jeg vel halvveis til Loch Fine og erstattet mine gamle åter med nye og la ut endel nye, Det var stiv vind imot. Venter med

Myggbukta radiostasjon 1933. Foto Walter Molt, Ishavsmuseets arkiv.

nordtur til det blir stille vær igjen. Idag landvindskuling.

Mandag 26. jan 1931

Det har stadig blåst de sidste 10 døgn. Har sendt værmeldinger

Tirsdag 27 jan 1931

Fint vær idag efter kulingen. Startet fra Myggbukta ved 12tiden (d.v.s. kl 1/2 10 lokal tid). Kom, frem til Bundhuset i Loch Fine efter 6 timers tur. La ut 10 nye åter på veien. Savner flere rever .... på denne strækning men lyset er endnu ikke helt bra.

Onsdag 28. jan 1931

Var rundt i terrenget en ca 7 timers tur. Fik 1 ræv og konstaterte flere savnet. På turen igår så jeg 3 moskusflokker og et par enkle dyr. Idag så jeg en flokk på 6 dyr og en enkel. De la over med kulde og svakt snefald ut på em.

Bundhuset - torsdag 29 jan. 1931

Fint vær, middels vind som her falder sydostlig. Skulle tro det er føhnvind. Var en tur op i høiden for å se efter småvildt da jeg i høi grad trenger

åter. Fik en hare, så ellers kun spor efter rev. En flok moskus på 11 stk går et par km nord for hytten og 5 stk like langt syd for hytten. Kalver i begge flokkene. Føret er glimrende her, en 1/3 part av marken er bar. Temperatur neppe under - 20 grader.

Bundhuset - Fredag 30 jan. 1931

Det var fint vær da jeg kjørte en tur rundt forat se til redskapen og om mulig finne småvildt. Fik en enkel rype, så ellers (intet).

Myggbukta Lørdag 1. febr 1931

Jeg tok det med ro i dag. Vi så solen for første gang i år. Halve soløiet over horisonten. Gjorde rent i et par revegårder. Om em. kom Herdal fra «Geisha» (?) hvor han hadde 6 rev derav hele 5 stk delvis ødelagt av ravn og andre rever.

Buridhuset Mand 2 feb. 31

Kjørte hertil igår i fint føred og vær. Fik ingen rev skjøt 3 ryper på veien. Halle og Strøm var gåt på Moskusjagt. Passerte dem 1 times vei fra Myggbukta.

Bundhuset Tirsdag 3. febr. 31 Var idag oppgjennem tjeldet ...

(her manglar kanskje ei side?? AF)

Rypejakt. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

.... er så lav under taket at jeg ikke kan stå opreist og at senger er så kort at jeg ikke kan ligge utstrakt, så er det upåklagelig. Delvis usiktbart vær på turen. Observerte ca 20 moskus midtveis og 1 flok stod ca 100 meter fra hytten da jeg kom.

Midthuset Torsdag 5 - 2 - 31

Idag har det vært kuling med aldri så lite snefald. Klædde på meg for å titte litt omkring. Så at moskusflokken fra igår hadde lagt seg ned høyere oppe ca 500 m fra hytten. En rypeflokk på 10 st slog seg ned like ved hytten. jeg skjøt 9 stk, tok derefter riflen og gikk op og pikket ut en kalv av flokken som så rømte unda. Flådde kalven og bragte den til hytten. I betraktning av at der er kuling er jeg meget fornøiet med mit dagsværk.

Midthuset Fredag 6 - 2 - 31

Gårsdagens kuling stilnet av ut på natten, men ut på morgensiden i dag satte det inn med storm klar himmel. Det gyver av bakken så det er umulig å gå ut. Jeg laver åter og tar det med ro.

Midthuset Lørdag 7 - 2 - 31

Idag sner det så smått og det er temmelig usigtbart. Ved middagstid skar solen en kort stund igjennom disen. Var oppe i marken overfor hytten og anbragte 8 åter. Lå to moskusflokker på 6-8 dyr i hver flok. Ellers intet spor av vildt å

se. Hvis været bedrer seg imorgen får jeg dra videre nordover.

Midthuset Søndag 8 - 2 - 31

Inatt har det snedd litt og i dag blåser det temmelig surt. jeg gikk en tur for å se om der er spor etter vildt, da sporsneen er fin. Jeg etterså de redskaper jeg plasserte igår men forgjeves. Ingen revespor å se. Endel harer hadde fart omkring. Jeg skjøt 3 stk.

«Villaen» Mandag 9 - 2 - 31

Jeg startet videre nordover ved middagstid. Det var sur vind imot med endel jordfokk. Jeg la ut 8 rypeåter på veien. Så et revespor og ellers 2 moskusdyr. Da jeg kom frem hit var mit ur stanset og huset var nedføket i sneen. Men etter litt arbeide kom jeg da in. Det er et utmerket hus Meyer Olsen her har lavet. Den er bygget som tømmerkåie av drivtømmer med 1/2 m tykk torvmur omkr. Formoder jeg brukte ca 4 1/2 time på veien.

«Villaen» tirsdag 10 - 2 - 31

Idag våknet jeg sent. Sneen dekket vinduet så her var belgmørkt. Følgelig kunne jeg ikke holde øie med dagslyset. Stod op ved middagstid. Fik sneen skuflet vek fra vinduet så lyset slapp inn. Var derefter et stykke opover slettelandet her og la ut en åte. Det blåser fremdeles surt men er ikke særlig kaldt - 15 -20 gr. anslagsvis. Har nu plassert 40 redskaper hittil på denne tur.

«Villaen» Onsdag 11 - 2 - 31

Inatt har det snedd og blåst ganske stygt. Først over middag bedaget været seg. Jeg lavet 2 åter den sidste rype jeg hadde og kik ut i terrenget med den. Jeg så et par moskusflokker oppe i fjeldet som her er nokså langt unda. Hundene får ikke mat i dag, jeg er kjødtlens.

«Villaen» Fredag 12 - 2 - 31

Idag har det vært nydelig vær. Aldeles mildt (ca -10 gr?) og kun en svak bris fra NE. Lot Trym alene trekke slede og gikk tilfjelds hvor jeg skjøt en okse, av en flok på 6 dyr. Såvidt jeg kunne se var det kun okser i flokken, gamle dyr. Satte

Ved Bundhuset i Loch Fine 1931. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

sleden igjen ca 500 meter nedenfor dyrene, gikk derefter op og skjøt den ene okse hvorefter kaldte hunden ind og gikk tilbake efter sleden. Da jeg kom op igjen var de resterende fem strøket længere op i fjeldet. Hensikten opnået. jeg fik få det skudte dyr og bragte 4 lemmer med til hytten. Henter skroten imorgen og får da se om reven har vært der inatt.

«Villaen» Fredag 13 - 2 - 31

Idag er det klart men det blåser så kraftig fra NE at det gyver av bakken. Jeg må holde mig indendørs.

Kap Krogness Lørdag 14 - 2 - 31

Gik fra Villaen ved middagstid og kom hertil ca 3 timer senere. Det er forbausende hovr lite sne her er mot andre steder. Så rypespor ved huset. Forhåpentlig blir det nu slutt med å kaste bort dag efter dag for å få tak i vildt til åter.

Kap Krogness 15 - 2 - 31

Det var klart med omtrent stille vær. Temp. anslått -30. jeg skjøt 9 ryper like utenfor hytten før frokost. Dermed er jeg langt på vei med reveagn. Senere på dag var jeg en tur vestover og skjøt 4 harer i en ur. Gik derefter en runde og plasserte tre av harene som åter i det øvre terreng. Her er påfaldende lite sne i marken. Så adskillig spor efter vildt men sneen er for hård til å avgjøre sporenes alder.

Kap Krogness 16-2-31 Mandag

Var en runde å efterså de redksap jeg plaserte igår, la ut en del rype åter. En forbandet sur dag, temp anslått omkr. -30 og dertil adskillig sno. Reparerer min slede som er i en miserabel forfatning. Ellers intet av betydning.

Kap Krogness 17-2-31 Tirsdag

Helt overskyet himmel og temmelig sure vindbyger. Var østover og la ut 10 åter, så et revespor og skjøt 4 ryper som faldt for to skudd. Kapp Krogness ligger mot nord med høie fjeld i syd. her er enda så mørkt at jeg gjør op varme i komfyren ved lampelys kl 10 fm (1 /2 8 lokaltid).

Straks man runder kappen i vest og kommer i Loch Finefjorden er det betydelig lysere.

Kapp Krogness 18-2-31 Onsdag

Inatt har det faldt 1 tomme sne som ligger som den faldt. Var oppe i marken og konstaterte at rever var «gaat på». Imidlertid er det det rene og finne dem får det har blåst litt. Må derfor bli her på Krogness længer enn beregnet. Imorgen går jeg østover en tur. Fra middag klarvær og kallt (anslår -30).

Kapp Krogness Torsdag 19-2-31

Det hadde blåst litt, så jeg da det blev lyst. En flok ryper på 6 stik fløi forbi vinduet da jeg spiste, frokost. Da jeg kom utenfor for å skyte dem var de fløiet. Jeg gikk derefter vestover i marken for å se om de rever jeg savner der skulle være blåst frem av sneen. Det blev en forgjæves tur. Det røk efterhvert op til kuling så rokket gøv av bakken. På tur dumpet jeg over en flok ryper på 9-10 stk men de var, som vanlig i slikt vær, meget sky og fløi sin vei. Jeg må smørre meg med tålmodighet.

Kapp Krogness Fredag 20-2-31

Gaarsdagens kuling stilnet av ut på kvelden. Den var en tid på en veritabel storm fra NW - med klar himmel. Den faldt ut bræen søndefor Jordan Hill. Jeg kjørte østover langs mine redskaper. Forgjæves, ikke et liv. Det er streng kulde idag, mindst -30 gr og dertil en bitter sno. En av de sureste dage ivinter. Jeg la ut et par nye

åter. Heg er nu sluppet op for hundemat og har heller ikke stort til meg selv. Får se hvad morgendagen bringer.

Kapp Krogness Lørdag 21-2-31

Fint og klart vær, litt blæst men ikke særlig generende. Jeg gikk en tur på 3 timer for å faa tak i ryper og efterså samtidig 8 redskaper, alt forgjæves. Imorgen får jeg drage sydoover. Såvel hundene som jeg selv uten kokmat idag.

Villaen Søndag 22-2-31

Klart men kaldt idag. Anslår temp -25 til -30. Hundene var særlig godt oplagt og det bar avsted, vekselvis i galop og trav. La ut et par åter underveis og tok med en rekvestok til brændsel. Så to friske revespor på isen.

«Midthuset» Mandag 23-2-31

Var en trip rundt og visiterte redskapene overfor Villaen. En time over middag surret jeg sleden og kjørte sydoover fjorden. Ved råken i Straumen så jeg 5 snadd ligge oppe på kanten. Såvidt jeg vet er dette tidlig på året. På ca 1 50 meters hold gikk fire i vandet men en blev liggende så den fikk en kule på ca 100 m hold. Den klarte å komme uti allikevel. Kjørte så bort til råken og skjøt 3 stk i vandet. Disse drev med strømmen indtil kanten så jeg fikk de på det tørre, og tok indvollene ut.

Min slede er så istykkerkjørt at jeg må hjem å få en ny før jeg kan ta dyrene med mig. Ettersom selvfølgelig redskapsrekke vindere på veien hit, men ingen ver. 6 timers tur, på slutten bandsatt kallt så bartene på såvel meg som hundene er en eneste istapp.

Midthuset Tirsdag 24-2-31

Igår var de tre uker siden jeg forlot Myggbukta og så folk. Idag forsov jeg mig og kom først op kl 1/1 11 soltid. Var oppe i marken og efterså åter men forgjæves. Moskusen har beitet overalt men rev ser det ut til å være smått med. På turen hit igår så jeg to flokker moskus på ca 10 og 20 dyr. To ryper fløi forbi mig også. Her ved hytten har haren tråkket rundt omkring. Får kjøre videre imorgen.

Otto har skutt moskus. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Bundhuset, Onsdag 25-2-31

Jeg sadlet mine tre gangere ved middagstider i fint solskin og stille men hundekalt. Kjørte først nordover for å finde igjen min øks som var faldt av sleden på vei til Midthuset. Fandt den efter ca 4-5 km kjøring. Vendte så nesen mot syd og drog mot Bundhuset. Tre harer satt oppe i uren og glante. Jeg skjøt to av dem med riflen, forgiftet dem øieblikkelig og plaserte de senere i ruten. Jeg paserte seks friske revespor og en flok moskus på ca 10 stk. Fikk ingen rev, men hvor der er spor er der håp. Februar er alltid en forb. måned. Revene synes å sky alle redskapber. De er kun fremme og snuser til åtet. Jeg frøs «bort i alle vegger» på slutten av turen og det tok mindst 1 time å bli varm efter å være kommet i hus. Her lå (beskjed?) fra Thor Halle som var gått herfra til Moskusfjroden den 19 ds. Han er vel da fremme ved «Hoelsbu» i dag. Det er s`gu ikke fortidlig.

Bundhuset Torsdag 26-2-31

Strålende vær, solskin og stille. Temp. anslått mellom -30 og -40. Gikk rundt til mine redskaper men fikk ingen rev. Dog har reven vært fremme

Hallvard og Olav har slaktet. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

ved flere av redskapene. Lå adskillig spor efter rev så her må det vel bli nogen stykker. Jeg skjøt 6 harer av 10 stk jeg så, og en rype av 4. Her er bra med småvildt p.t. Imorgen går jeg til Myggbukta.

Myggbukta Fredag 27-2-31

Kjørte hertil over eidet. Min slede faldt helt sammen og jeg måtte legge igjen det meste av bagagen. Det hadde vært rev ved omtrent alle redskaper på veien, men ingen rørt. Turen har vart i 26 dager og jeg har på denn tid ikke fåt en eneste rev. Februar bruker å være lei. Imidlertid har Herdal fpt 5 og Strøm 1 rev. Temperaturen har den sidste tid ligget omkr. -40 gr. efter målingene i Myggbukta.

Bundhuset Tirsdag 10-3-31

De 10 dage siden jeg sidst var her har jeg tilbragt i Myggbukta. Har arbeidet mig en ny slede, ladet op akkumulatorbatteriene og besørget nødvendigste telegrafering. Jeg var startklar torsdag sidstleden men så kom der sne og et par dage efter en storm, Føhnvind som igjen lavet godt føre. Under Føhnperioden som varte i 3/4 døgn gik temperaturen fra ca -35 op i -2 grader i løpet av en times tid.

I Revegården stod alt vel til. Dyrene er så velfødd at jeg så flere dyr som undlot å spise

ferske ryper ved foringen, de spiste først ut på natten engang. Vi er begyndt å legge inn en og anden fastedag nu henimot parringstiden.

Over eidet hit i dag fik jeg heller ikke en eneste rev. Jeg passert ca 30 moskusokser fordelt på to flokker.

Bundhuset 11-3-31

Gik idag min runde til redskaperne oppe i heien her. Fin ikke rev. Jeg skjøt 2 ryper og så en har som sprang opp, desuten 5 moskusokser. Et sted så jeg reven hadde drept en hare. Skinnfiller og innvoller lå strød omkring. På vei hit igår så jeg også en drept hare. Jeg begynner å tro at reven i sterk kulde, da alle åter er glasshårde av frosten, ikke vil spise av disse uten det er høist nødvendig. Senere ut på i slutten av mars og særlig i april tiner åtene delvis opp i solskinnet og virker da mere tiltrekkende. Februar og delvis mars har altid vært en lei måned.

Midthuset Torsdag 12-3-31

Jeg sadlet mine gangere, har denne tur 5 stk, derav to seks måneders hvalper som arbeider ganske godt og kjørte nordover Loch Fine. Ettersom mine redskaper og satte ut 5 nye. Fik ingen rev på veien. Det var overskyet vær og moderat temperatur. Distansen blev kjørt på 2 3/4 time inklusiv stansene. Turen fra hytte til hytte begynner nu å bli den rene barnelek med så god trekraft. Vel fremme her spiset jeg 6 biff og tok det derefter med ro.

Midthuset Fredag 1 3-3-31

Var rundt i terrenget heromkring og etterså redskapene - alles vergebens. Det er ellers slørskyer over himmelen i dag (alto stratus) med diffust solskin ca - 25 grader. Imorgen drar jeg videre. Hittil ser det trøstesløst ut i Loch Fine.

Midthuset Lørdag 14-3-31

Imorges rømte to av mine hunder, «Trym» og «Moses» tilfjells. Jeg måtte gå rundt og desarmere, alle redskaper i nærheten. Fik 3 ryper må veien. Hundene, som stakk kl 10,- kom yderst slukøret tilbake 1/2 7 på kvelden. Juling og ingen mat, mens de andre tre får ekstraforpleining. Halvklart temp ca -25,-

«Villaen» Lørdag 15-3-31

Kjørte fra «Midthuset» litt over middag, nordover. Etterså redskapene. Forgjæves - ingen reve - det beynder jeg å bli vant til. Da jeg kom til råken i Straumen plumpet alle 5 hunder med slede ut i vandet. Jeg gjorde jagt på en snadd og de kunde ikke hold sig på det tørre. Heldigvis greide de svømme inn til fastkant så jeg fik trukket dem op. Herunder gik jeg igjennem med ene foten.

Filtstøvelen ble snart glasshård. De tre snadder jeg skjøt på sydgående sidst jeg passerte må være blitt begravet i en skrugar, da det merkelig nok har vært sterk skruning. Hermed var intet å gjøre. Jeg kjørte så frem hit til «Villaen». En såre behagelig tur, efter at solen var nede var det langt under -30,- og det tok mig over en time å få ild i den primitive ovnen da jeg ikke hadde med petroleum. Alt på sleden er gjennomvått og stivfrosset.

«Villaen» Mandag 16-3-31

Har tilbragt dagen i hytten her. Har vært optatt med å få mine forskjellige effekter tørket, da alt var nediset efter dukkerten igår. Ute solskin og strålende vær. Kalt som vanlig, anslått omkr. - 30. grader.

Kapp Krogness Tirsdag 17-3-31

Kjørte fra «Villaen» i strålende solskin og nådde hit frem efter gode 2 timers kjøring. Førret var glimrende. Da intet av mit fottøi var blit helt tørt

igår frøs jeg bestialsk på benene. Drev på mindst en time, efter jeg kom ihus, med dans og banning for å få blodet i sirkulasjon. Som vanlig de sidste to måneder, ingen rev. Temp under - 30,- Nu har jeg det kokhett i huset, og det er igjen godt å være menneske.

Kapp Krogness Onsdag 18-3-31

I løpet av natten til idag har det skyet over og da jeg våknet snedde det, svake vindbyger fra SW. Sandsynligvs er sand vindretning utpå SØ eller Sydlig. Temp omkr - 15 til -20 Jeg holder mig i huset, da det er helt usiktbart ute. Bagte brød og tok det med ro. Det begynner ellers å ta på nervene at jeg ikke får en eneste rev heroppe.

Kapp Krogness Torsdag 1 9-3-31

I dag er temperaturen som igår, det er nogenlunde oplyst, enkelte svake snebyger. Hundene såvel som jeg selv var uten kjøttmat igår, gik derfor op i marken hvor jeg fik 2 ryper og 1 hare. Noget spor efter vildt så jeg ikke ellers. De redskaper jeg visiterte var uten rever. Snemengden her på Kapp Krogness er meget mindre en f. eks. i Myggbukta. De store snefall kommer på SO og østlig vær og da ligger stasjonen her godt beskyttet av fjell. Hertil kommer at faldvinden som blåser ned fra indlandsisen ned Jordan Hill koster vek det meste av sneen. Selve kanten her vil egne sig udmedrket til revegård.

Kapp Krogness 20 - 3-31 Fredag

Måtte idag og se efter vildt. Været som igår, tåket med snebyger og ca -10 grader. Fik 3 ryper og 1 hare. Sistnevnte måtte jeg forfølge i 3 timer før jeg fik has på den. Litet vildt i nærheten p.t.

Kapp Krogness Lørdag 21 - 3-31

Fint solskin og kaldt som vanlig - omtr. -30 eller endnu kaldere. jeg stod i begrep med å kjøre til «Villaen» for å hente kjødt da jeg fik se en slede komme nordfra tvers over fjorden. Det viste seg å være Peder Røbek som kom hit for å se efter telegrammer. Jeg stoppet derfor og blev her.

Røbek forteller han har fanget rundt hele Claveringsøen i vinter og således brukt våre hytter som han hadde bragt brendsel til

Klar til start fra kapp Herchell, John Giæver, Søren og Otto. Foto frå John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

ifjorsommer. Han har dermed holdt danskene borte hvad der jo er bra. Mindre bra er det derimot at jeg ikke kan fange der i April som tenkt. Da vi benyttet møringernes hytter i fjor så er det ikke godt å gjøre noget med saken, og vanskelig vilde det bli å få noget resultat da der hverken er brændsel eller proviant som hører os til.

Det later til at Røbek og Andresen har fanget utmerket. Han vil ikke ut med noget antall.

Danskene har ikke fått nevneværdig fangst i år heller, så der råder stor misnøie blandt dem. Skjøt 2 ryper utenfor døren.

Krogness Lørdag 21 - 3-31

Røbek overnattet her. Dagen oprandt med solskin og den vanlige kulde. Røbek kjørte så nordover og jeg sydvester. Da jeg var kommet halvveis til «Villaen» fik hundene teft av moskusokser. Da det netop var hvad jeg trengte forfulgte jeg dem og skjød ned 2 dyr av 5, som jeg flådde og parterte. Jeg så et par nye revespor, hvad jeg ikke har set på lang tid. Returnerte så hit til Krogness med kjøttet. Skjøt 3 ryper under moskusjagten.

Krogness mandag 23-3-31

Idag strålende vær som igår og end intens kulde selv i solen. Jeg kjørte østover og tilså 12 redskaper jeg har den veien. Alles vergebens, så ikke spor av noget vildt. jeg begynner nu å bli nokså fortvilet over ikke at få rev.

«Villaen» Tirsdag 24-3-31

Overskyet vær, omtrent stille og temp. omkr. - 20 grader. Utover dagen tyknet det til, å det begynte at sne svakt. Kom hertil efter 3 timers kjøring. Var opom slagtepladsen fra iforgårs. De hadde ikke vært rev ved slagtet. Tok med kjødt hertil og samlet også op et par rekvedkubber som jeg tok med. La ut 3 åter underveis. Ikke et revespor å se.

«Villaen» Onsdag 25-3-31

Kl 12 middag. Befinner meg her i hytten. Det blåser stiv kuling med nordfokk fra nor. Hvis vinde vedvarer så sterk må jeg bli her idag. Det er ellers solskin og skyfritt. Ærgerlig å ligge slik uten å kunne foreta seg noget.

Midthuset Torsdag 26-3-31

Det blåste hårdt hele gårdagen og inatt, og vinden har vedvart til ut på em idag. Jeg tok løst noget over middag og kjørte hit til Midthuset. Tok med en halv snadd til hundefor, av de 3 dyr jeg skjød i' råken ved Straumen i februar. Fik som vanlig ikke nogen rever på veien, og så heller ikke spor.

Temperaturen mere moderat idag. Sand-synligvis neppe under -20 gr. Fortsetter syddover imorgen. Solskin og skyfritt.

Bundhuset Fredag 27-3-31

Kom hertil i em kl 1/2 6 (d.v.s. kl 3 lokal tid) efter en meget rask tur. Førret var glimrende og hundene gik ofte i galop. Ingen rev. Fandt hytten opvarmet idet Halle og Giæver tydelig var gåt herfra til Moskusoksefjorden. Pr. 15 mars hadd de 23 rever der. En ny rev hadde de tatt på mit terreng.

Myggbukta Lørdag 28-3-31

Så over redskaper i øvre terreng her. Forgjæves. Spente så for sleden og kjørte fram til Myggbukta uten å få noe vildt på veien.

Bundhuset Mandag 27-4-31

Da jeg var kommet hjem til Myggbukta den 28. mars gik Herdal og jeg igang med å sitte et lite hus vi hadde stående der på en særlig .... arbeidet slede, å meningen var å kjøre dette hus vestover til fjeldene å fange der. Den 1ste april var vi klar til å dragen men om natta begyndte det at sne så vi ikke kunde komme fram. Sneværet fortsatte nu med små ophold i 14 dage. I denne tid var de ufremkommelig alle steder. Den 13. blåste det op så førret blev brukbart men tiden var da så langt fremskreden at vi måtte etterse vår andre terreng. Den 15. april kjørte jeg nordover. Førret var slett. jeg etterså mine redskaper til Straumen i Loch Fine. Derfra returnerte jeg da landskapet var helt nedsned så det ingen nytte vilde være i å forsere sig frem til Kapp Krogness.

I de 14 dager mens det snedde var der stadig sneskufling i revegården. Et par av blårevburene holdt på å forsvinde i sneen. Vi måtte bygge på gårdene i høiden.

Den 23. april var jeg igjen tilbake i Myggbukta. Et par dager før hadde de to dansker, Hans Bruuln og Hernes van Hau...(?) vært der, et døgn tid. Strøm hadde nylig vasket stasjonen så der så fint ut. De var begeistret over opholdet og etterlot en elskværdig takkeskrivelse til mig. De to var på vei til Scoresbysund for å reise hjem

I revegården. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

derfra. Det danske selskaps fangst ivinter er omtrent som ifjor. Ifjor var den 68 skinn.

I vår revegård ser det ut til å skulle gå bra. Strøm mente at ha set et par parre sig et par dager før jeg kom hjem og et par så vi «henge fast» den 25. april. Revene er senere ute i år enn ifjor med sin parring. Våre blårevhvalper lekte svært livlig, se jeg tror de vil komme. Går det bare bra i revegården så er alt vel.

Fra omkring 20 april har vi set harene drive sin parringslek.

Bundhuset Tirsdag 28-4-31

Kuling med tett snefald og et fokk så det ryker av bakken. En meget velkommen storm som rusker op i «dauførret». Jeg holder meg innendørs.

Bundhuset Onsdag 29-4-31

Strålende solskin og stille idag. Sneen tiner sterkt på hyttetaket. Jeg var rundt og efterså redskaperne. Forgjæves. Føret er ikke fuldt så bra som jeg ventet etter kulingen igår. Jeg vil la solen virke en dag til eller to før jeg drar videre.

Bundhuset Torsdag 30-4-31

Strålende vær og stille idag. Jeg var på jakt, uten å få noget. Jeg skjøt en hare igår så jeg har mat. Solen tar nu så pass at det snart blir skareføre.

Bundhuset Fredag 1. mai 1931

Strålende vær, som igår, men det blåsr en sur sno fra nord. jeg har gravd frem hundekjøtt og kul av sneskavlen i hytteveggen, Imorgen får jeg dra videre nordover.

«Villaen» Lørdag 2. mai 1931

Fint vær, naget tåke men solen skinner igjen-nem. Jeg kjørte fra Bundhuset ved 1/1 11 tiden, nådde Midthuset etter en 2 timers kjøring. her drak jeg kaffe og fortsatte så nordover, de sidste 12-13 km på ski da det ikke har blåst der. Nådde hit frem ved 7 tiden. Ingen rever og intet spor og se på veien.

Kapp Krogness Lørdag 3. mai

Jeg gik først op på slettelandet ovenfor «Villaen» og etterså mine redskaper, forgjæves. Gik derefter på ski frem hit i temmelig løst føre. her har ikke blåst så meget at mine redskaper er kommet frem. Under den tåke det har vært om natten har det faldt litt sne de sidste dage

«Villaen» Mandag 4. mai

I middags var jeg rundt i overterrenget ovenfor Krogness og konstaterte at der har vært rev og spist 2 åter, men de er dekket av sneen. Ut på kvelden startet jeg sydover for å kunne kjøre tilbake i mine spor. Nådde Villaen efter 3 timers kjøring. Slog istykker en slagfelle som jeg brukte som brendsel.

Bundhuset Onsdag 6. mai

Kom hertil ved 1 tiden om morgenen efter en sørgeting tur. jeg kjørte raskt frem til Midthuset hvor jeg steg av og kokte kaffe. Jeg var herunder slurvet et øieblik og løste av hundene fra

trekkaugene forat de ikke skulle filtre disse formeget sammen. Jeg gik ut fra de vilde gå løs på en snadd jeg hadde liggende til hundefor. Jeg gik inn og tendte ild i ovnen. Da jeg et øieblik efter kom utenfor var «Trym» og «Moses» strøket avgårde. jeg så de for op tilfjefds. Da jeg allikevel ikke vilde kunne innhente dem måtte jeg avvente begivenheternes gang. Jeg hadde nu ingen giftåter i de retning de sømte så jeg tok saken med ro. En halv time senere kom begge to pæsende.

Jeg så øieblikkelig at «Trym» hadde fått gift i seg. Nogen minutter senere døde begge to for mine føtter. jeg kunde intet gjøre. Det var en bitter pille. Jeg har kjørt med «Trym i 4 år og jeg får neppe hans make igjen. Den anden «Moses» var ikke værdt den mat han spiste.

Efter et par timers rast drog jeg videre sydover og konstaterte at hundene hadde spist halvparten av en hare som var forgiftet. En moskusflok hadde netop beitet på det selvsamme sted. Hundene fått teft av moskusdyrene da luftdraget stod fra den kant og er ulykken skjedd.

Glemte igjen såvel kaffi som teboksen i Midthuset så jeg må her nøie meg med havregrøt.

Myggbukta 6. mai 1931

Gik over eidet og hertil på 4 timer. Måtte gå på ski da de tre hundene jeg har ikke er sterke nok endnu, de tre er bare hvalper. I Myggbukta fandt jeg Andresen og Strøm

Kapp Franklin 11 mai 1931

De foregående dage ladet jeg op akkumulatorbatteriene og sendte en del telegrammer til Jan Mayen og flådde et par rever.

Andresen (som skal en tur til Kong Oscars fjord for å konferere med sine kamerater der) og jeg startet fra Myggbukta om aftenen den 10. mai, og kom hertil efter en 5 timers tur. Her er som vanlig overhending meget sne. Jeg måtte skufle meg ned på ovnsrøret som var skjult i sneen. Jeg skal pusse en motor vi har oplagt her.

Kjellbotn 12. mai 1931

Kjellbotn stasjon ved Kap Humbolt. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Det var disig vær igår, skodden lå langt nede i fjeldene. Jeg gik derfra med Andresen over hertil. Vi måtte gå hele veien og brukte vel en 10-12 timer på veien. Turen over Frantz Josefs Fjord har alltid vært tung. Selv en berømt løper som Olav Kjellbotn brukte 12 timer ved nytårstider. Det var bløtt føre hele veien. Her på stasjonen fanst vi ikke folk hjem. Kjelbotn og Richter er hver på sin kant.

Kjellbotn 13. mai 1931

Andresen og jeg har sovet utmerket inat. Ut på kvelden gik Andresen videre sydover. Jeg avventer en av de her hjemmehørende for å høre hvordan fangsten har gått.

Kjellbotn 14. mai 1931

Har tilbragt dagen her på stedet. Jeg ser at her ikke er mere end den halve snedypne mot ifjor. Solen varmer godt her. Det er en trivelig stasjon. Finder ikke mer enn 9 rever i sjåen her, forstår ikke at karene ikke har tatt fangsten hjem endnu.

Kjellbotn 15. mai 1931

Inatt kom Olav fra fjorden. Det viser seg at hele fangsten her er bare 12 rever, derav 5 blå. Det hele er ganske nedslående, men hvor intet er har selv keiseren tapt sin rett. Situasjonen er så sørgelig at det er bedst ikke tenke på den. Fint vær og føre. Vi venter nu på Richter som endnu ikke er kommet.

Kjellbotn 17. mai 1 931

Richter kom idag fra Sofiasundet uten nogen fangst. Nogen særlig grunn til å feire frihetsdagen finder vi ikke. Har heller intet å feire med. Fint vær de siste dage. Våre spor står endnu i sneen.

Kjellbotn 18. mai 1931

Vi tar det med ro og diskuterer sakens stilling. Vi besluttet ta en tur til Myggbukta alle tre via Bantelsoe-øya. Det har nu i flere år vært så megen snakk om all den fangst som skal være der at nu vil vi undersøke. Fint vær. Sneen er kram midt på dagen.

Kjellbotn 19. mai 31

Idag har vi baket brød og laves os klar for turen, vi kjører på natteføre. Har lagt jerndrag under min skikjelke.

Kapp Franklin 20. mai 31

Da nattefrosten satte inn startet vi fra Kjellbotn og kjørte hertil med hvert vårt spann. Først Olav så Søren og tilslutt jeg. Det gikk tålig bra skjønt sneen endnu var løs. Der lå adskilling snadd oppe på isen, flere hadde ligget så længe oppe at hullet i isen var igjenfrosset så dyrene med nød og neppe greide stange sig gjennom isen. Et ganske komisk syn. Vi overnatter nu her, og vil starte for Bantekoeøya imorgen kveld. 6 1/2 times tur.

Bantelkoeøya 21. mai 31

Vi startet imot natten og nådde frem til øya efter 4 timers kjøring. Måtte derefter fortsette langs øya for å finne en dal til å kjøre op i da landet er steilt på nordvestsiden. Vi fandt en elvedal og har nu teltet oppe på brinken med utsikt NW over. Et par revespor og 2 ryper er alt liv vi har sett hittil.

Bantelkoe 22. mai 1931

Efter å ha sovet godt ut stod vi op på og gikk en tur. Vi slapp alle hundene løs og gikk selv på ski til øyas høieste punkt. Derfra var fin utsikt. Der er åpent vand, en bred råk med endel drivis i en norsk mil østfor øya, ellers is i alle retninger. Av vildt er her lite eller intet. Siden 15. april, da den sidste nysneen faldt, har her ikke gått en eneste bjørn. Her er spor efter et par rever, som gien er gått herfra mot Kap Bennet. Her er nogen rypespor og nogen få harespor vises også. I Fjeldhellerne er ingen fuglelort, så her kan ikke være sjøfugl i nevneværdig mengde. her er neppe nogen fangst at gjøre.

Myggbukta 23. mai 31

Kom frem på kvelden efter 7 timers kjøring direkte. Førret var for bløtt. Olav skjøtt en snadd da vi nærmet oss Bennet-pynten. Et par km fra huset her møtte vi Eilif Herdal, som var på vei til Bennet. Han meddelte at de på Hoelsbu kun har fått 12 rever. Det går ad helvete til. Gaasen er nu kommet. Fint vær med 4 varmegrader idag.

Søndag 24. mai 31 – Myggbukta

Halle er kommet hertil for godt efter avsluttet fangst. Johnsen er på gjennomgående. Han kom

Herdal steller fangsten, her frå 1933. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

rundt Gauss og skal over til Hoelsbu. Ikveld kom Lundquist og Andresen sydfra. Lundquist og Sørensen har 22 rev på sit terreng. Idag har der vært arbeidet med forskjelligt. Vi er begyndt skufle sneen av revegårdene. har lagt nettingtak på en hundegård da snemengden nu er så stor at hopper over.

Mandag 25. mai 1931

Forskjelligt arbeide på alle mand. Kokning, snemåking i revegården, telegrafering etc.

Torsdag 28. mai 1931

De foregående er gaat med de vanlige arbeider, snemåking, hjemkjøring av kjøtt, foring av dyrene. I radiostasjonen har fuktigheten genert men har nu fått tørket av. Fik beskjed om at Finn skal søndenfor med en exp. Kan ikke tenke meg der er stort å gjøre søndenfor, det måtte være Blossevillekysten. idag baker. Et par varmegr. En blårevtispe fik hvalper ikveld. Otto Johnsen kjørte hjem nu på kvelden.

Fredag 29. mai 31

Har idag exp endel telegr for oss selv og sunnmøringene. Arbeidet som vanleg med snemåking Og kokning.

Lørdag 30. mai 31

Vi er begyndt at rydde op omkring huset. Jeg har gjort mig klar til å ta kjøre til Krogness for å ta

inn alle redskaper. Fint vær med flere varmegrader.

Søndag 31. mai 1931 Loch Fine

Kjørte hertil ikveld og tok inn mine redskaper. Fangsten bestod av to ugler. Overnatter her.

Mandag 1. juni 1931 Villaen.

Kom hertil ved midnatt efter å ha tatt inn alle redskaper hertil. Der er endel snadd på isen. Skjøt 4 ryper og så flere moskusflokker. Her trekker stadig gaas.

Tirsdag 2. juni 1931 Kapp Krogness.

Kom hertil fra villaen og har tatt inn redskapen. Elvene er så smått begyndt at gå så jeg må henge i for å nå helskinnet tilbake. Nu har tåken satt inn.

Onsdag 3. juni 31 Villaen.

Returnerte fra Kapp Krogness skyndsamt hertil. Måtte la seks åter østenfor huset i stikken da elvene fosset iveri. Blev vaat til over kneet på vei hertil. Tørker mig spiser og sover her.

Torsdag 4. juni 31 Bundhuset.

Kom hertil efter en slitsom tur fra Villaen. I Øvre Loch Fine fosset elvene fra begge sider. Jeg skjød en gaas like før ankomst til hytten her. Var oppe en tur i Midterhuset og kokte havregrød. Elvene søndenfor hytter her er endnu ikke gått opp, så jeg berger mig nok frem itide. Atskillige stormåser holder til på landet nu.

Fredag 5. juni 1931

Kjørte og gik tilfots frem til Myggbukta på kvelden. Elven midtveis mellem Loch Fine og her var gaat op men jeg slapp helskinnet over på en snebro og halte hundene efter mig. Mens jeg har vært borte er snerydningen i revegårdene skredet frem. Eilif og Olav har kjørt et hus vestover til fjeldkjedene. Den kommer i bruk først næste sæsong.

Lørdag 6. juni 31

Da vi våknet imorges flød hele første etage i vann. Vandet stod 1 fot over gulvet og gryter og kar flød lystig omrking. Vi kokte kaffi på primus

Gåseeegg. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

på loftet, svang oss derefter ut og begyndte at grøfte Til kvelds var det blitt så nogenlunde tørt at vi kunde gå på gulvene. Jeg kokte betasuppe til middag stående på en kasse foran komfyren. 1 hvitrevtispe fik hvalper inatt.

Søndag 7. juni 31

Idag fik vi telegram fra Finn hvori han opplyser om en storstilet dansk ekspedisjon til sommeren. Det ser ut som Koch nu har tenkt å knuse oss helt. Strøm fandt i dag en svanet hvitrev som jeg flådde.

Mandag 8. juni 31.

Idag har jeg kokt og telegrafert. Hvad vi skal gjør overfor danskene er ikke godt å vite. Vi får vel snart nærmere underretning om stillingen. De andre pusler som vanlig med litt av hvert.

Tirsdag 9. juni 31

Søren Richter og Herdal gik over isen til Kapp Bennet for å lete efter gaaseegg. De får en våt tur alt nu flyter. Vi andre har puslet og pratet.

Onsdag 10. juni 31

Kjellbotn var i marken og skjød to moskus ca 1 km herfra. Ellers intet bemerke.

Torsdag 11. juni 31

Idag har Halle og jeg kjørt hjem et par lass kjøtt fra Kjellbotns dyr. kjellbotn og Lundquist kjøpte sydover for kapp .... Eggsamlerne er kommet hjem våt helt til beltestedet og 1 egg til manns.

Thor på veg til Myggbukta 1931. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Fredag 12. juni 31

Har fått telegram fra Hoel om at støpe et fundament for astronomiske målinger og bygge en hytte over fundamentet. Det blev atskillig krangel på karene som vilde ha rede på betalingen først, men det går vel over. hentet et lass kjøtt.

Lørdag 13. juni 31

Idag har Herdal og jeg gitt revene ormekapsler, ellers er dagen gått som vanlig.

Søndag 14. juni 31.

Har hatt middagsstellet idag, stek og frugtsuppe de andre har puslet som ellers.

Mandag 15. juni 31

Dagen gat som vanlig, reveforing, bakning, telegrafering av værmeldingene

Tirsdag 16. juni 31

Overskyet tildels tåke med litt yr. Den danske ekspedisjon stakk tilsjøs fra København idag. Halle og Strøm skjøt 5 moskusokser i nabolaget.

Onsdag 17. juni 31

Herdal og jeg har kjørt hjem kjøtt idag. Der er mange ugler i terrenget og atskillig lemen så fangsten neste sæsong tegner forsåvidt bra.

Torsdag 18. juni 1931

Idag er blårevkullet 3 uker gamle og jeg har kapslet hvalpene 11 stk ialt. Ellers går arbeidet som vanlig.

Fredag 19. juni 1931

Har kokt middag idag. De andre har travet omkring.

Lørdag 20. juni 1931

Telegram fra Brøgger idag om at betingelsene neste pr blir 50 % på egen kost. Hvordan det utvikler sig er ikke godt at si. Rik blir vi neppe.

Søndag 21. juni 31

Klesvask telegrafering og andre småarbeider. Intet av betydning.

Mandag 22. juni 31

Herdal og jeg gik østover for å undersøke et revehi. Der var rev tilstde. Vi la over noen laksegarn og jeg holdt vakt mens han returnerede til stajsonen efter forsterkning. De andre kom til og efter noen times arbeide fik vi baade mor og 13 hvalper med hjem.

Tirsdag 23. juni 31

Har lavet to nye revegårder for hvalpene.. De dyr vi fanget igår ser ut til å ta det fornuftig. Halle var på Tendholmen og kom hjem med 26 havelleegg.

Onsdag 24. juni 31

Har lavet endnu to hvalpegårder. Ellers intet av betydning.

Torsdag 25. juni 31

Strøm gik vestover for om mulig at finne revehi. De andre tre gik østover i samme ærend. Jeg greide matstell og værmeldingene

Fredag 26. juni 31

Samlingen begynner i Myggbukta, skriv Giæver på baksida av dette bilde. fv Søren Richter, Gustav Lindquist, Olav Kjelbotn, Ingvald Strøm, Eiliv Herdal, Jonas Karlsbak, Sverre Sørensen, Hallvard Devold, Otto Johnsen. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

Vi har brend bråte, d.v.s alt brennbart søppel fra vinteren. Har kapslet revehvalpene som står for tur. Ellers intet av betydning.

Lørdag 27. juni 31

Begivenhetsrik dag. Et langt codetelegram sent igårkveld som jeg dechifrerde utover natten. Kl. 5 em heiste vi flagget og okkuperte landet fra Carlsbergfjorden til Bessels fjord. Det blir spennende å se hvordan alt løper av.

Søndag 28. juni 31

Hørte i en dansk radiopresse at tre ..... menn leker sjørøvere på østgrønland, hvad vi morret os meget over. Det blev brakt et par flasker hjemmebrendt som stod igjen efter Lindquists besøk. Man feirer begivenheten efter evne. Der er skudt to moskusokser i em.

Mandag 29. juni 31

Sendte okkupasjonsmeldingen til statsministeren og mottok en rekke gratulasjoner. Bølgerne går høit ser det ut til.

27. juni 1931 flaggheising og okkupasjon av Eirik Raudes Land fv Hallvard Devold, Eiliv Herdal, Ingvald Strøm, Søren Richter og Thor Halle. Foto frå John Giæver.

Tirsdag 30. juni 31

Fik telegram om at Giæver og jeg er ansatt som Politimestre. Fan vet hvad det betyr. Arbeidet går sin jevne gang som før. Koch ligger ut for iskanten og sender codetelegrammer. Scoresbysund har stans hver gang jeg har møte med Jan Mayen.

Onsdag 1. juli 31

Regjeringen drøfter situasjonen hører vi.

Torsdag 2. juli 31

Veldig røre i radioen men intet nytt av betydning.

Fredag 3. juli 31

Gratulasjonstelegram ikveld fra et bondestevne i Haugesund. Ingen avgjørelse endnu.

Lørdag 4. juli 31

Aalesund selfangergruppe henstiller til regjeringen sende Fridthjof Nansen hit. Stemningen høres bra ut.

Lørdag 5. juli.

Gratulasjonstelegram fra landsskytterstevne i Bodø. En hvitrevhvalp er syk, og stryker vel med Har fått Thor Halle til å ta på seg støpningen av cementsokkel for Hoel. Halle har vært med på støpning før. Ser bra ut med sand på selve stedet.

Mandag 6. juli 31

Isforholdene er vist dårlige efter hvad danskene telegraferer. De ligger utenfor iskanten. Halle fanget to hareunger men de er meget små.

Tirsdag 7. juli 31

Fik telegram om å holde skarp radiovakt - en unødvendig opfordring. Hører Veslekari på vei til Jan Mayen. Danskene sender alt sit i code og pressen er på kjendte hjemme. Det trekker ut med regjeringens avgjørelse.

Onsdag 8. juli 31

Gratulasjonstelegram fra Narvik handels- tandsforening undertegnet Bankchef Dahl.

Torsdag 9. juli 31

Miss Boyd er kommet til Jan Mayen. Vi vet endnu ikke om Hoel er avreist, men antar han ikke kjenner til avgjørelse er truffet. Avgjørelsen lar vente på sig.

Torsdag 9. juli 31

Har fortsatt med å kjøre grus fra voldene rundt huset for å få det pent. Endnu ingen avgjørelse hos regjeringen. Det drøier nu så lenge at fanden vet hvordan det går.

Fredag 10. juli 31

Danskene, både «Godthaab» og «Gustav Holm», ligger nu fast i isen. Måtte dem bli liggende længe.

Ingen avgjørelse.

Lørdag 11. juli 31

Fik i dag meddelelse om at okkupasjons- handlingen ar godtatt. En stor lettelse. Gratulasjonstelegram fra bladet «Norges Kvinder».

Danske coder nu stadig vekk men fartøiene ligger fremdeles stille. jeg henger i radioen hele dagen. Fik høitidelig meddelelse om at Andresen og jeg er utnevnt til politimestre igjen, med myndighet også overfor danske og andre utlendinger.

Lørdag 12. juli 31

Hørte Julianehåb via Scoresbysund radio sende telegram til Koch undertegnet gård og at de starter over innlandsisen og beregner bli hentet av ham ved Waltershausn 1. sept. Skal bli snodig å se resultatet. Ikke sikkert mottagelsen blir så fin som ventet nu.

Mandag 13. juli 31

Richter gik ikveld til Kapp Franklin for å grave i ruinene. han drog meg sig en voldsom oppakning. Synd han må gå alene men de andre gidder ikke vær med og jeg er bundet ved stasjonen Solskin og finvær.

Tirsdag 14. juli 31

har hat middagsstellet ved siden av radioene. Begge danskene ligger fast, men Lillenes er straks inne ved Hold With Hop. Idag fik vi en moskus oppe i aasen. Hørte Miss Boyd sende

Louise Boyd og ekteparet Menzies utanfor Hoelsbu 1931. Boyd i midten. Foto John Giæver, Ishavsmuseets arkiv.

hilsning til Lauge Koch, «From myself and members of expedition». Telegrafisten på Polarbjørn må antagelig være sjøsyk da endnu ikke hørt ham.

Onsdag 15. juli 31

Hørte idag Polarbjørn korrespondere med Jan. Danskene driver sikkert og langsomt sydoover.

Torsdag 16. juli 31

Polarbjørn er kommet til Jan og Hoel sendte en telefonisk hilsen, hyggelig at høre. Isen synes vrang hvad jeg gav besked om. Vi venter nu på Veslekari og vasker rundt.

Lørdag 18. juli 31

Veslekari kom ved 11tiden om kvelden fredag og hele selskapet kom på lang og beså stellet som godt kan vises frem. Blev buden ombord til midnattslunsj kotele (?)Telegrafist og frk Bjørn på land. Det utartet til stor Polarfest som tilslutt

fortsettes ombord. Næste fm var selskapet igjen på land og så sig om i terrenget. Vi blev buden til aftens igjen. Fartøiet går herfra inn Franz Josefs fjord og til Moskusfjorden og vil opsøke Richter underveis.

Søndag 19. juli 31

Veslekari gik herfra ved 5tiden. Vi mistet 4 revehvalper av forstoppelse eller forgiftning. Vi gjetter på at gjestene har gitt dem smørbrød med røkelaks.

Mandag 20. juli 31

Polarbjørn avanserer langsomt, danskene ligger fremdeles fast i isen. Tre journalister på Polarbjørn

Dagboka sluttar her.

ISHAVSMUSEETS VENNER

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinnsats til den grasrotmottakeren du velger - uten at det går utover din innsats, premie eller vinnerjanse. Vi oppfordrer deg til å støtte oss i ISHAVSMUSEETS VENNER

-Bli med og støtt vårt arbeid for bevaring og formidling av vår polarhistorie!

Bli Grasrotgiver i dag! Du kan bli grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sende SMS «Grasrotandelen 997304527» til 60000

Returadresse:
Ishavsmuseet, Brandalsvegen 28
6062 Brandal

Porto Betalt P.P
Avtale 617108/7

Nærleik. Lokalkunnskap. Personleg kontakt.

**Derfor er vi tilstades på
Hareid og vil ha deg som
kunde.**

Melinda Skeide
Banksjef
416 65 873
melinda.skeide@sbm.no

Turid F. Leknesund
Autorisert finansiell rådgivar
915 87 894
turid.leknesund@sbm.no

Solgunn Røyset Almedal
Autorisert finansiell rådgivar
901 49 018
solgunnroyset.almedal@sbm.no

Sølvi Anita Rekkedal
Autorisert finansiell rådgivar
415 64 735
solvi.rekkedal@sbm.no

